

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 16.02.2018
Vår ref.: 201700437-26
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Martin Windju
22959490/mwi@nve.no

Kobbvatnet transformatorstasjon. Oversendelse av tillatelser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive Kobbvatnet transformatorstasjon og ombygging av kraftledninger i tilknytning til stasjonen. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse) og notatet "Bakgrunn for vedtak" av i dag. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Det er samtidig gitt tillatelse etter vassdragsreguleringsloven om å åpne eksisterende massedeponi fra utbyggingen av Kobbelv kraftverk.

Denne tillatelsene kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet og ekspropriasjonstillatelsen. Eventuelle klager vil bli sendt dere til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningsloven § 16.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. Siden det er mange av de samme grunneierne/rettighetshaverne som berøres, foreslår NVE at Statnett og Nord-Salten Kraft samarbeider om utsendelse av brevet.

NVE ber om at brevet så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles.

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener de aktuelle byggene faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift – TEK 17). Konsesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Martin Windju
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Anleggskonsesjon Kobbvatnet transformatorstasjon
                  Tillatelse til åpning av deponi
                  Ekspropriasjonstillatelse
                  Notatet «Bakgrunn for vedtak»
                  Orienteringsbrev som skal sendes til grunneiere/ rettighetshavere

Kopi til:

Bjørn Gulli
NORD-SALTEN KRAFT AS
NORD-SALTEN KRAFT AS v/Stig Johansen
Statkraft - Kobbelv kraftverk
Statkraft - Kraftverksgruppe Narvik
Statnett SF v/Lars Størset
Sørfold kommune

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Statnett SF

Organisasjonsnummer: 962986633

Dato: 16.02.2018

Varighet: 01.02.2048

Ref.: 201700437-24

Kommune: Ballangen, Hamarøy, Narvik, Sørfold og Tysfjord kommuner

Fylke: Nordland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 27. juni 2016, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 30.03.2017 og vedlagt notat *Bakgrunn for vedtak* av dagens dato anleggskonsesjon til Statnett SF.

1. Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive ny Kobbvatnet transformatorstasjon bestående av:

- En transformator med ytelse 120 MVA og omsetning 420/66(132) kV
- Utendørs 420 kV koblingsanlegg med fire bryterfelt med dobbel samleskinne
- Utendørs 132kV koblingsanlegg med ett bryterfelt
- Nødvendige høyspentanlegg
- Bygningsmasse bestående av én transformatorcelle, kontrollhus med grunnflate på ca. 450 m² og lager/garasje med grunnflate på ca. 150 m², samt mindre bygninger inne på stasjonsområdet.
- Permanente veianlegg ved transformatorstasjonen: herunder avkjøring fra veien til Tverrelvdalen og vei inn til transformatorstasjon, oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen, og mulig oppgradering av eksisterende vei opp til avkjørselen til transformatorstasjonen (ca. 170 meter) og veier med snuplasser ved endemaster sør og nord for stasjonsområdet.
- To deponier med areal ca. 7 og 10 dekar inne på tomta for transformatorstasjonen

Ombygging av kraftledninger

Det gis rett til å bygge om og fortsatt drive eksisterende kraftledning mellom Salten transformatorstasjon og Kobbelv kraftverk. Ca. 0,4 km av eksisterende ledning inn til Kobbelv kraftverk rives, mens ledningen i stedet forlenges med en strekning på ca. 1,9 km inn til nytt endepunkt i nye Kobbvatnet transformatorstasjon. Ombyggingen resulterer i punkt 2 under.

Det gis også rett til å bygge om og fortsatt drive eksisterende kraftledning mellom Kobbelv kraftverk og Ofoten transformatorstasjon slik at ledningene går inn til nye Kobbvatnet transformatorstasjon. Ledningen fra Kobbelv kraftverk bygges om slik at den går inn til Kobbvatnet transformatorstasjon, med en ny strekning på ca. 0,4 km sør for den nye stasjonen. Ledningen videre mot Ofoten transformatorstasjon bygges om med en ny strekning på ca. 0,2 km nord for den nye stasjonen. Samtidig rives ca. 0,7 km av eksisterende ledning. Ombyggingen resulterer i punktene 3 og 4.

2. 420 kV Salten transformatorstasjon – Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

En ca. 42 km lang luftledning fra Salten transformatorstasjon til Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (dulpex Grackle) og to toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 60 spesial. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål, unntatt to mastepunkter der det kan bygges i aluminium.
- Glassisolatorer.

3. 420 kV Kobbelv kraftverk – Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

En ca. 1,7 km lang luftledning fra Kobbelv kraftverk til Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (duplex Grackle) og toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 53. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål, men kan bygges med mast i aluminium ved mastepunkt 103 og 105.
- Glassisolatorer.

4. 420 kV Kobbvatnet transformatorstasjon – Ofoten transformatorstasjon, Ballangen, Hamarøy, Narvik, Sørfold og Tysfjord kommuner

En ca. 104 km lang luftledning fra Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (duplex Grackle) og toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 53. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål
- Glassisolatorer
- Over Hellemofjorden skal ledningen være utført med en ekstra faseline. Fjordspennene over Hellemofjorden og Mannfjorden er utført uten toppline.

Kart og tegninger

Stasjonen skal i det vesentlige utføres om vist på vedlagt situasjonsplan. Kontrollbygg og lager skal i det vesentlige utføres som på vedlagte fasadetegninger.

Ombygging av ledningene skal i det vesentlige utføres om vist på vedlagt kart merket «Kart over ombygging av ledninger ved Kobbvatnet transformatorstasjon».

Bortfalte konsesjoner

Konsesjon gitt Norges vassdrags- og energidirektorat 12.12.1985, ref. 484 E-83, bortfaller når det nye anlegget settes i drift.

Konsesjon gitt Norges vassdrags- og energidirektorat 15.7.1987, ref. 484 E-83, bortfaller når det nye anlegget settes i drift.

Konsesjon gitt Statnett SF 6.3.2015, ref. NVE 201107059-23, bortfaller herved.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil 01.02.2048.

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Anlegget skal være ferdigstilt, bygget i henhold til denne konsesjonen og idriftsatt innen tre år fra endelig konsesjon.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstilling, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstilling, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. Miljø-, transport- og anleggsplan

Anlegget skal bygges, drives, vedlikeholdes og nedlegges i henhold til en miljø-, transport- og anleggsplan, som utarbeides av konsesjonæren og godkjennes av NVE før anleggsstart. Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for anlegg med konsesjon etter energiloven. Statnett skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere. Planen skal gjøres kjent for entreprenører. Konsesjonæren har ansvaret for at planen følges.

Anlegget skal til enhver tid holdes i tilfredsstillende driftsmessig stand i henhold til miljø-, transport- og anleggsplanen og eventuelt andre vilkår/planer.

Konsesjonæren skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget eller deler av anlegget er satt i drift.

Tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVE. Utgifter forbundet med NVEs godkjenning av planen, og utgifter til tilsyn med overholdelse av planen dekkes av konsesjonæren.

Ved behov for planer etter andre vilkår, kan disse inkluderes i miljø-, transport- og anleggsplanen.

Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før miljø-, transport- og anleggsplanen blir godkjent.

Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte:

- Det skal kartlegges om områder for storfuglleik og kjente hekkeplasser for hønehauk er i bruk. Anleggsarbeid skal så langt det lar seg gjøre ivareta hensynet til storfuglleik og hekkende hønehauk.
- Beskrive særskilte behov og muligheter for å tilpasse anleggsvirksomheten til reindriftens bruk av områdene der anleggsarbeidet foregår. Miljø-, transport- og anleggsplanen skal utarbeides i dialog med berørte reinbeitedistrikt.
- Nødvendige tiltak og rutiner for å unngå forurensing av vassdrag.
- Vurdere om det er hensiktsmessig å anlegge sikringstiltak av stasjonsområdet (skredvoll etc.) for å sikre stasjonen mot snøsørpeskred.
- Av hensyn til visuelle virkninger og naturmangfoldet skal skogrydding begrenses så langt det vurderes som hensiktsmessig innenfor den viktige naturtypen «bjørkeskog med høgstauder».
- Hvordan riving av eksisterende ledninger skal foregå, jf. vilkår 11.

Statnett SF skal samordne sin MTA-planer med Nord-Salten Kraft AS når det gjelder første og andre kulepunkt, jf. konsesjon gitt Nord-Salten Kraft AS, ref. NVE 201702013-9

10. Byggtekniske krav

Konsesjonær skal påse at bygninger etableres i samsvar med kravene i forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift –TEK 17) så langt disse kravene passer for bygget.

11. Riving av eksisterende anlegg

Deler av eksisterende ledninger skal fjernes innen to år etter idriftsettelse av de nye anleggene: innføring til Kobbelv kraftverk og strekning øst for nye Kobbvatnet transformatorstasjon. Strekningene er vist med grått i vedlagt kart merket «Kart over ombygging av ledninger ved Kobbvatnet transformatorstasjon».

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kart over ombygging av ledninger ved Kobbvatnet transformatorstasjon

Røde er eksisterende ledninger, blå er nye ledninger og grå er ledninger som skal rives.

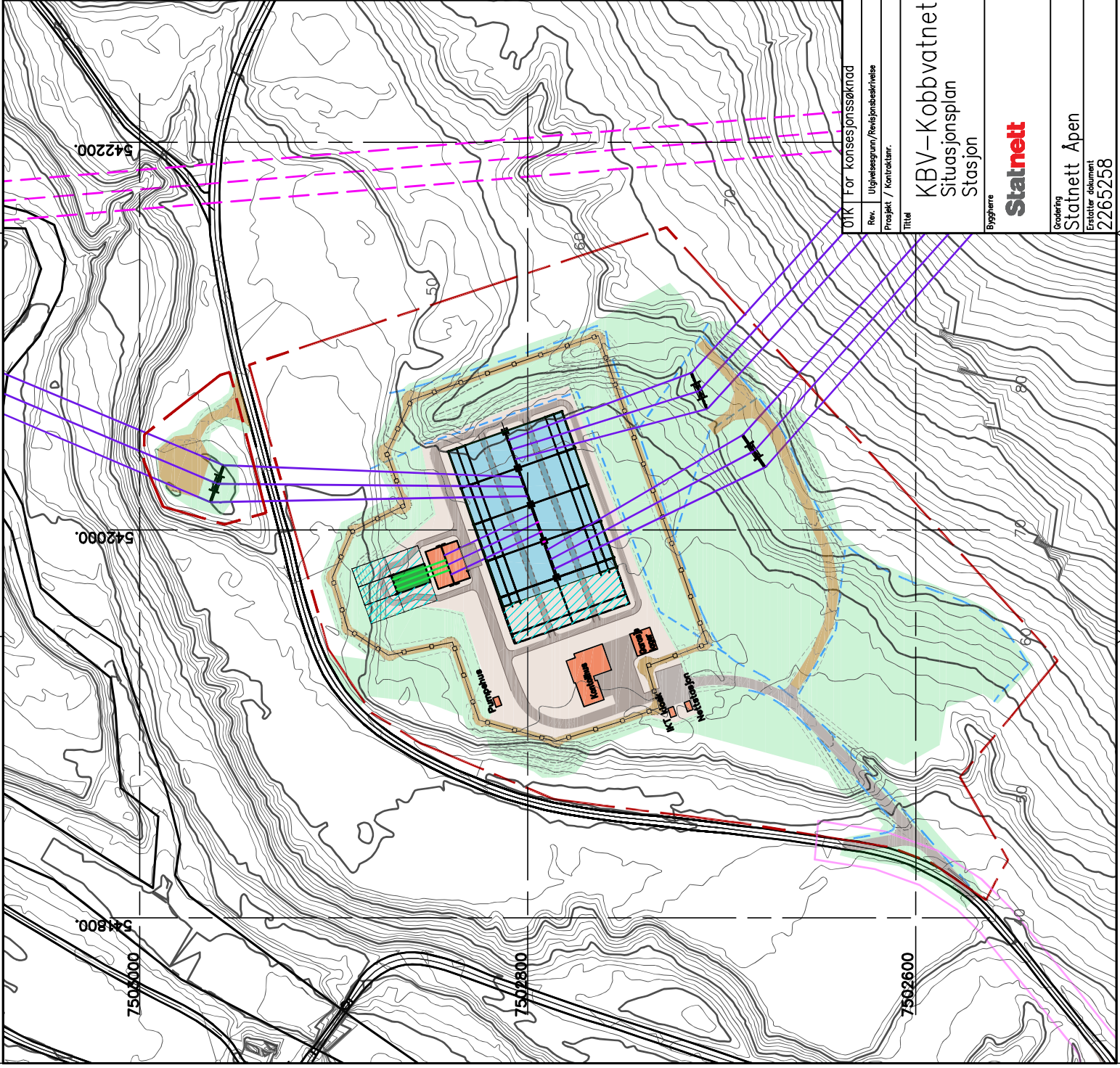
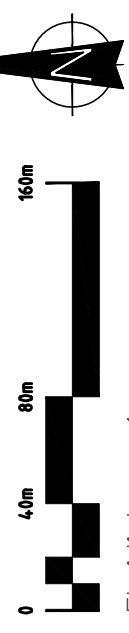
Tegnforklaring:

- Eksisterende ledninger 420 kV
- Ledninger saneres
- Nye ledninger 420 kV
- Nye ledninger 132 kV
- Nye bygninger / konstruksjoner
- 420KV felt
- 132KV felt
- Fremtidige felt
- Nye vegger og plasser, asfalt / grus
- Område der eksisterende vegger justeres.
- Fysisk områdesikring (gjerdje, port, trasé for inspeksjon/brøyting)

- Ny eiendomsgrense. Areal ca. 88 800 m²
- Hoveddren
- Revegeterte områder
- Dekke av pukk og grus

Klassifisering:

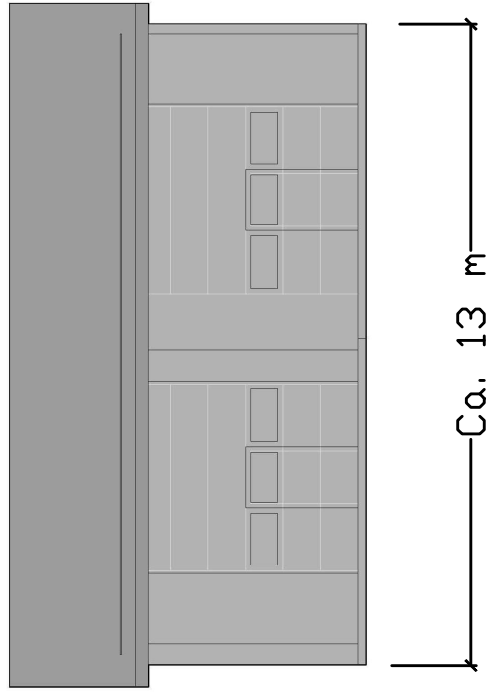
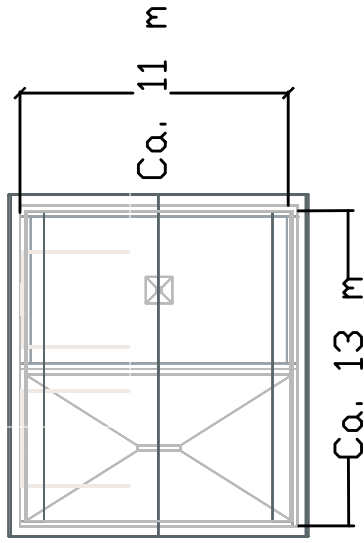
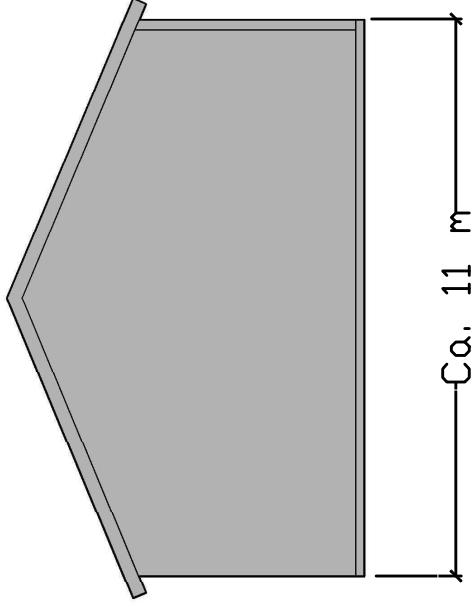
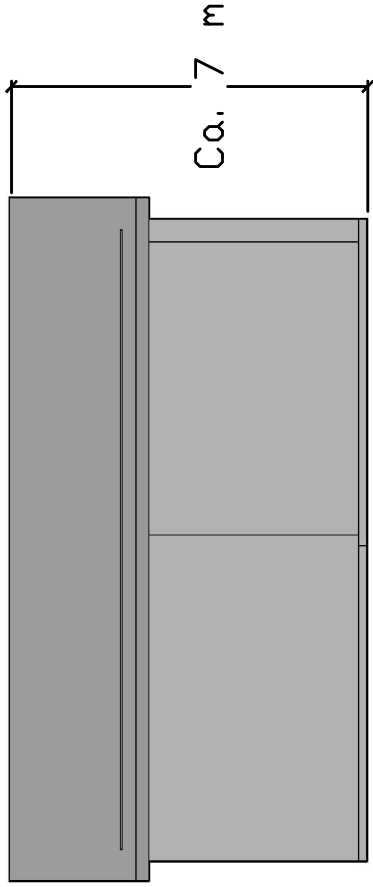
- Klasse etter Bfe §5-2: 3
- Sikkerhetsklasse etter TEK 10 kap 7:
- Sikkerhetsklasse mot flom og stormflo: IA
- Sikkerhetsklasse mot skred: IA

Rev.	Utløpssegurn/Revisjonsbeskrivelse	PAM	PAM	ASA	KR	22.03.17
Prosjekt / Kontraktant		Utarbeidet	Kontrollert	Kontrollert (STP)	Codjekent	Dato
					Id.no,3000	

Titel		Kategori	
KBV-Kobbvatnet transformatorstasjon-420 kV		1:2000	
Situasjonsplan Stasjon			
Byggherre	Stalnettt	Leverandør	
Godkjøring	Statnett Åpen	Leverandørens dokumentnummer	
Enkelttillatelse dokument	2265258	Formot	A3
Dokumentnummer	10162-STN-KBV-C-XN-0001	Blad	1 av 6

01K	For konsesjonsøknad	PAM	TA	KR	22.02.17
Rev.	Utgivelsesgrunn/Revisjonsbeskrivelse	Uf arbeidet	Kontrollert	Godkjent	De gress ledningsas
Prosjekt / Kontrakt nr. 10162					

Tittel		KBV-Kobbvatnet transformatorstasjon-420 kV			
Målestokk		1:100			
Koordinatsystem		N/A			
Høydesystem		N/A			
Byggherre		Fagansvarlig			
Stalnett		UTSB			
Leveandrer		Utførende			
Gradering		N/A			
Leveandrerens dokumentnummer		Formet			
N/A		A3			
Erstatter dokument		Dokumentnummer			
N/A		10162-STN-KBV-C-XM-0001			
Blad		1 av 1			

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 16.02.2018

Vår ref.: 200806649-15

Arkiv: 317

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kjetil Greiner Solberg

22959626/kgs@nve.no

Kobbelv kraftverk, Sørfold kommune, Nordland fylke - Godkjenning av søknad om åpning av tipp ved Kobbelv.

Vi viser til brev datert 13.11.2017 vedlagt søknad for gjenåpning av deponi ved Kobbelv kraftverk.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for miljø og landskap gitt i konsesjon til Kobbelv kraftverk datert 10.7.1981, post nr. 15.

Bakgrunn

Statnett søkte 30.3.2017 om konsesjon etter energiloven for å bygge og drive Kobbvatnet transformatorstasjon i Sørfold kommune.

I konsesjonssøknaden etter energiloven søkes det om å ta ut stein fra et eksisterende massedeponi rett ved det nye stasjonsområdet. Denne tippen ble etablert i forbindelse med bygging av Kobbelv kraftverk, som sto ferdig i 1987. I konsesjonssøknaden er det skissert alternative løsninger for å få tilgang til steinmasser og til deponering av overskuddsmasser, hvor eksisterende tipp ved Gjerelvmø er en av løsningene.

Deponiet er imidlertid tilknyttet Statkrafts konsesjon etter vassdragsreguleringsloven. Statnett må derfor ha aksept fra Statkraft for å åpne deponiet, da de som del av konsesjonen fortsatt vil stå ansvarlig for tippen etter at den er lukket av Statnett.

Åpningen av tippen medfører behov for tillatelse etter vassdragsreguleringsloven. Statnett søker på vegne av Statkraft om å gjenåpne deponi ved Gjerelvmø. Det er ønske om både å ta ut steinmasser fra deponiet, og deponere nye masser der.

NVE har gjort en samordnet behandling av konsesjonssøknaden etter energiloven og denne søknaden etter vassdragsreguleringsloven. I medhold av energiloven har NVE i dag fattet vedtak om å gi konsesjon til Statnett for å bygge og drive Kobbvatnet transformatorstasjon, se anleggskonsesjon (201700437-24) og vurderinger i notatet «Bakgrunn for vedtak» (201700437-18).

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 10.7.1981 post nr. 15, godkjenner NVE fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 13.11.2017 for åpning av tipper ved Gjerevmo, Sørfold kommune.

Vilkår for godkjenning av åpning av tipper:

- Før uttak fra tippene starter skal NVE godkjenne en plan som viser hvordan uttak, sluttarrondering og revegetering av tippene skal foregå.
- Det skal kartlegges om områder for storfugleik og kjente hekkeplasser for hønehauk er i bruk. Anleggsarbeid skal så langt det lar seg gjøre ta hensyn til storfugleik og hekkende hønehauk.
- Reindriften skal orienteres om byggestart om fremdrift i anleggsarbeidet.
- Utbygger må sikre nødvendige tiltak og rutiner for å unngå forurensing av vann og vassdrag.
- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet, og når anlegget blir satt i drift.

NVE vil følge opp anlegget med tilsyn.

NVEs vurderinger

Vurdering av høringsinnspill

Planen ble sendt på høring til Sørfold kommune som svarte i brev 13.12.2017.

Kommunen ber om at det beskrives avbøtende tiltak for revegetering av området. De bemerker at det må settes inn tiltak for å hindre spredning av partikler og andre forurensinger i Gjerdalselva/Kobbvatnet. Deponiet ligger i flomsonen til Gjerdalselva så kommunen ber om at det gjøres tiltak for å forhindre erosjon.

Kommunen ber også om at støy og støvproblematikk minimeres for fastboende og fritidsbebyggelse.

NVE vil følge opp innspillene fra kommunen ved videre oppfølging og godkjenning av MTA for Kobbvatnet transformatorstasjon.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i innsendt plan, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 20.12.2017. Ingen av databasene viser observasjoner av sårbare eller truede arter i anleggsområdet.

Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

NVE har også sett på virkningen fra tiltaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for godkjenningen.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for tillatelsen

Etter § 11 og 12 skal tiltakshaveren dekke kostnadene og benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Pålagt planen skal konkretisere tiltakene som skal gjøres for å hindre og begrense skader på naturmangfoldet gjennom. Kostnadene for dette dekkes av tiltakshaver.

Forholdet til annet lovverk

Plan- og bygningsloven

Tiltaket har konsesjon og er derfor unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven (pbl), forutsatt at det er i samsvar med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan. Dette følger av forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Konsesjonæren er ansvarlig for at tiltaket gjennomføres i overensstemmelse med de bestemmelsene i pbl som gjelder for tiltaket og forgjeldende underliggende forskrifter.

Tilleggsopplysninger

Vi minner om konsesjonsvilkårenes post 2 om kulturminner som vi forutsetter blir fulgt opp i forkant av og under anleggsperioden.

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Heidi Anette Grønsten
fung. seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Statkraft - Kobbelv kraftverk
Statnett SF

Kopi til:

Statkraft - Kraftverksgruppe Narvik v/Jørgen Sivertsen
Statnett SF v/Lars Størset
Sørfold kommune

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 16.02.2018
Vår ref.: 201700437-25
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Martin Windju
22959490/mwi@nve.no

Kobbvatnet transformatorstasjon. Samtykke til ekspropriasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad av 30.3.2017 fra Statnett SF.

NVE har, etter en samlet vurdering, funnet at samfunnsmessige fordeler som vinnes ved nedenfor angitte anlegg, utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. For nærmere begrunnelse for vedtaket viser NVE til notatet "Bakgrunn for vedtak" av dagens dato.

I medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23.10.1959, § 2 nr. 19, og bemyndigelse gitt ved kgl. res. 05.11.1982, gir NVE herved Statnett SF tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter avstått i Sørfold kommune i Nordland fylke for bygging/drift av Kobbvatnet transformatorstasjon og ombygging av kraftledninger i tilknytning til den nye stasjonen.

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av eiendomsrett for følgende arealer:

- Tomt for Kobbvatnet transformatorstasjon. Tomtearealet inneholder også permanente veier, endemaster for kraftledning, riggplasser og deponier. Anleggene er vist på kart vedlagt anleggskonsesjonen.

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av bruksrett for følgende arealer:

- Kraftledningsgatene. Nødvendig areal for framføring av kraftledningen, inkludert mastefester. Klausuleringsbeltet utgjør normalt en ca. 40 meter bred trasé. Anleggene er vist på kart vedlagt anleggskonsesjonen.
- Nødvendig adkomst, ferdsel og transport. Dette gjelder blant annet rettigheter til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og lednings-/stasjonsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei fram til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransport av tømmer som hugges i traseen, nødvendig transport som følge av riving av eksisterende ledninger og uttransport av gammelt materiell. Bruksretten gjelder også landing med helikopter.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Permanente veier. Rettigheter for oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen, og oppgradering av eksisterende vei opp til avkjørselen til transformatorstasjonen (ca. 170 meter).
- Midlertidige veianlegg. Rett til å etablere midlertidige veier.
- Riggplasser/baseplasser. Rett til å etablere/bygge riggplasser. (Bruksretten til riggplasser bortfaller når anlegget er satt i drift). Rett til å bruke eksisterende riggplasser.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere/rettighetshavere. Det forutsettes at De underretter grunneierne/rettighetshaverne om ekspropriasjonstillatelsen, jf. forvaltningsloven kap. V. Vedlagte orienteringsbrev med NVEs påtegning bes sendt til grunneiere og rettighetshavere snarest.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningsloven kap. VI. En eventuell klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningsloven § 16.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Martin Windju
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Berørte grunneiere og rettighetshavere

Vår dato: 16.02.2018

Vår ref.: 201700437-27

Arkiv: 611

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Martin Windju

22959490/mwi@nve.no

Tillatelser til å bygge og drive Kobbvatnet transformatorstasjon og 132 kV Gjerelvmo – Kobbvatnet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til Statnett for å bygge og drive Kobbvatnet transformatorstasjon og bygge om flere 420 kV kraftledninger inn til den nye transformatorstasjonen. Det er også gitt tillatelse til uttak av masser fra deponi ved Gjerelvmo fra utbyggingen av Kobbelv kraftverk. Samtidig er det gitt anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse til Nord-Salten Kraft AS for å bygge en ny ca. 400 meter lang 132 kV kraftledning fra Gjerelvmo til Kobbvatnet. Alle anleggene befinner seg i Sørfold kommune i Nordland fylke.

NVE mener at ny transformatorstasjon ved Kobbvatnet vil styrke forsyningssikkerheten til Nord-Salten. Nord-Salten er i dag ensidig forsynt på en kraftledning som har flere sårbare punkter med tanke på utfall. Kobbvatnet transformatorstasjon vil sikre tosidig forsyning til området. Kobbvatnet transformatorstasjon vil også åpne for tilknytning av ny produksjon som ikke kan knytte seg til dagens nett på grunn av manglende kapasitet og fjerne reinvesteringsbehovet i eksisterende Kobbelv stasjon.

Konsesjonsdokumentene, ekspropriasjonstillatelsene og notatet «Bakgrunn for vedtak» med NVEs vurderinger er tilgjengelige på www.nve.no/kraftledninger. Der kan du finne de to sakene «Kobbvatnet transformatorstasjon» og «132 kV Gjerelvmo – Kobbvatnet og Gjerelvmo transformatorstasjon».

Partsinnsyn

Forvaltningslovens regler om partsinnsyn gir grunneier/rettighetshaver rett til å be om å få se sakens dokumenter. Ved ønske om dokumentinnsyn, ta kontakt med saksbehandler i NVE eller send e-post til innsyn@nve.no.

Klage

Vedtakene kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen kom fram eller klageren fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtakene, jf. forvaltningsloven kap. VI. Parter (grunneiere, rettighetshaver og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (andre med spesielt nær rettslig, økonomisk eller faktisk tilknytning til saken og organisasjoner som representerer berørte interesser) har rett til å klage på vedtakene.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

En klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Den må presisere om det er anleggskonsesjon og/eller samtykke til ekspropriasjon som påklages, og inneholde opplysninger som gjør det mulig for NVE å avgjøre om klageren har klagerett. Den bør også inneholde en begrunnelse. Etter forvaltningsloven skal NVE vurdere klagene og forberede saken før den sendes til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Vi foretrekker at klager sendes til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Ved spørsmål eller behov for nærmere opplysninger, ta kontakt med saksbehandler i NVE, Martin Windju tlf. 22 95 94 90 eller e-post mwi@nve.no.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
Seksjonssjef

Martin Windju
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Berørte grunneiere/ rettighetshavere, naboer og høringsparter
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Jørn-Tore Johansen
Nord Salten Turlag
Nordland fylkeskommune
Norges Jeger- og Fiskerforbund - Nordland
Norges Miljøvernforbund - Nordland
Norsk Ornitologisk Forening - Nordland
Samediggi/Sametinget
Staggjo-Hamber reinbeitedistrikt Labba
Statens vegvesen - region nord
Statkraft Energi AS
Sørfold kommune

Kopi til:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Nord

Bakgrunn for vedtak

Kobbvatnet transformatorstasjon og 132 kV Gjerelvmo - Kobbvatnet

Sørfold kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF/ Nord-Salten Kraft AS
Referanse	201700437-18
Dato	16. februar 2018
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Martin Windju

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Hva gir NVE tillatelse til?

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Statnett SF og Nord-Salten Kraft tillatelse til å bygge og drive et nytt tilknytningspunkt mellom regional- og transmisjonsnettet i Nord-Salten Krafts forsyningsområdet. Anleggene ligger i Sørfold kommune.

Dette innebærer tillatelse til Statnett SF for nye Kobbvatnet transformatorstasjon og omlegging av eksisterende 420 kV ledning. Dette innebærer ca. 2,8 km ny 420 kV ledning og riving av 1,1 km eksisterende 420 kV ledning

NVE gir samtidig konsesjon til Nord-Salten Kraft for å bygge en ca. 0,4 km lang kraftledning fra Gjerelvmø transformatorstasjon til Kobbvatnet transformatorstasjon, bygget etter alternativ 1.0.

NVE gir videre Statnett og Nord-Salten Kraft samtykke til ekspropriasjon av grunn- og rettigheter til bygging og drift av ledningene og transformatorstasjonen. Det forventes at Statnett og Nord-Salten Kraft forsøker å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere.

Hvorfor gir NVE konsesjon til ny transformatorstasjon og nye kraftledninger?

NVE mener at ny transformatorstasjon ved Kobbvatnet vil styrke forsyningsikkerheten til Nord-Salten. Nord-Salten er i dag ensidig forsynt på en kraftledning som har flere sårbare punkter med tanke på utfall. Kobbvatnet transformatorstasjon vil sikre tosidig forsyning til området. Kobbvatnet transformatorstasjon vil også åpne for tilknytning av ny produksjon som ikke kan knytte seg til dagens nett på grunn av manglende kapasitet.

Hvilke virkninger gir de nye anleggene?

NVE vurderer at transformatorstasjonen vil gi små visuelle fjernvirkninger på grunn av god terrengtilpasning. Stasjonen vil ikke bli synlig fra nærliggende bebyggelse, men synlig fra omkringliggende topper i et område som brukes i friluftssammenheng.

Av hensyn til storfugl og hønehauk pålegger NVE at det skal kartlegges om områder for storfuglleik og kjente hekkeplasser for hønehauk er i bruk. Anleggsarbeid skal så langt det lar seg gjøre ivareta hensynet til storfuglleik og hekkende hønehauk.

Nettanleggene som det gis konsesjon til berører Stajggo-Hábmer reinbeitedistrikt. NVE vurderer at støy, transport og aktivitet vil føre til at reinen holder seg borte fra området i perioden når anleggsarbeidene pågår. NVE vurderer at det er hensiktsmessig med et vilkår om at det i en MTA-plan skal beskrives særskilte behov og muligheter for å tilpasse anleggsvirksomheten til reindriftens bruk av områdene der anleggsarbeidet foregår. Stasjonen vil medføre et permanent tap av beiteareal, men tapet begrenser seg til stasjonstomten og et begrenset område rundt og NVE vurderer de potensielle virkningene som små.

Innhold

Sammendrag	1
Innhold	2
1 Søknadene	3
1.1 Statnetts søknad om Kobbvatnet transformatorstasjon og omlegging av ledninger	3
1.1.1 Søknad om anleggskonsesjon	3
1.1.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse	8
1.2 Nord-Salten Krafts søknad om 132 kV Gjerelvmo–Kobbvatnet og utvidelse av Gjerelvmo transformatorstasjon	9
1.2.1 Søknad om anleggskonsesjon	9
1.2.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse	11
2 NVEs behandling av søknadene	11
2.1 Høring av konsesjonssøknadene og søknadene om ekspropriasjon	11
2.2 Innkomne merknader	11
2.3 Tilleggsopplysninger I	13
2.4 Tilleggsopplysninger II	13
3 NVEs vurdering av søknader etter energiloven	13
3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold	13
3.1.1 Bakgrunn og planlegging	13
3.1.2 Vurdering av behovet for tiltakene	14
3.1.3 Vurdering av omsøkt løsning og alternativer til Kobbvatnet transformatorstasjon	16
3.1.4 Vurdering av 132 kV Gjerelvmo - Kobbvatnet	18
3.1.5 Samfunnsøkonomisk vurdering	19
3.2 Fare for naturpåkjenninger	24
3.3 Vurdering av naturmangfold	25
3.3.1 Kunnskapsgrunnlaget	25
3.3.2 Virkninger for flora	25
3.3.3 Virkninger for fauna	27
3.3.4 Samlet belastning på økosystemer	29
3.3.1 Kostnadene ved miljøforringelse, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder	29
3.4 Vurdering av visuelle virkninger	29
3.5 Vurdering av virkninger for bebyggelse	32
3.6 Vurderinger av virkninger for friluftsliv	33
3.7 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø	33
3.8 Vurdering virkninger for reindrift	33
3.9 Vurdering av vannforurensing	34
3.10 Vurdering av veier, riggplasser og deponi	34
3.10.1 Veier	34
3.10.2 Riggplasser	34
3.10.3 Deponi og massetak	35
4 NVEs avveininger, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven	35
4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger	35
4.2 NVEs vedtak	37
4.2.1 Anleggskonsesjon Statnett SF	37
4.2.2 Vedtak om åpning av deponier tilhørende Statkraft AS	38
4.2.3 Anleggskonsesjon Nord-Salten Kraft AS	38
5 NVEs vurdering av søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	39
5.1 Hjemmel	39
5.2 Omfang av ekspropriasjon	40
5.3 Interesseavveining	41
5.3.1 Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitte anlegg og alternative løsninger	41
5.3.2 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	41

5.4	NVEs samtykke til ekspropriasjon	41
5.5	Forhåndstiltredelse	42
	Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	43
	Vedlegg B – beskrivelse av alternative systemløsninger	45

1 Søknadene

NVE har mottatt søknader fra Statnett SF og Nord-Salten Kraft AS, som behandles samtidig.

1.1 Statnetts søknad om Kobbvatnet transformatorstasjon og omlegging av ledninger

1.1.1 Søknad om anleggskonsesjon

Statnett SF søkte 30.3.2017 om konsesjon etter energiloven § 3-1 for å bygge Kobbvatnet transformatorstasjon i Sørfold kommune i Nordland fylke. NVE har tidligere konsesjonsbehandlet to andre plasseringer av ny transformatorstasjon ved Kobbelv kraftverk. Statnett fikk i 2013 og 2015 konsesjon til å bygge ny transformatorstasjon ved Kobbelv kraftverk. Statnett oppgir i søknaden at mer detaljert prosjektutvikling har avdekket at det har vist seg å bli mer krevende og kostbart å bygge ved Kobbelv kraftverk enn opprinnelig anslått. Kostbar ombygging og rassikring, kombinert med at det er et reinvesteringerbehov i dagens stasjon, bidrar til at Statnett nå søker om å bygge ny transformatorstasjon ca. 2 kilometer nord for Kobbelv kraftverk.

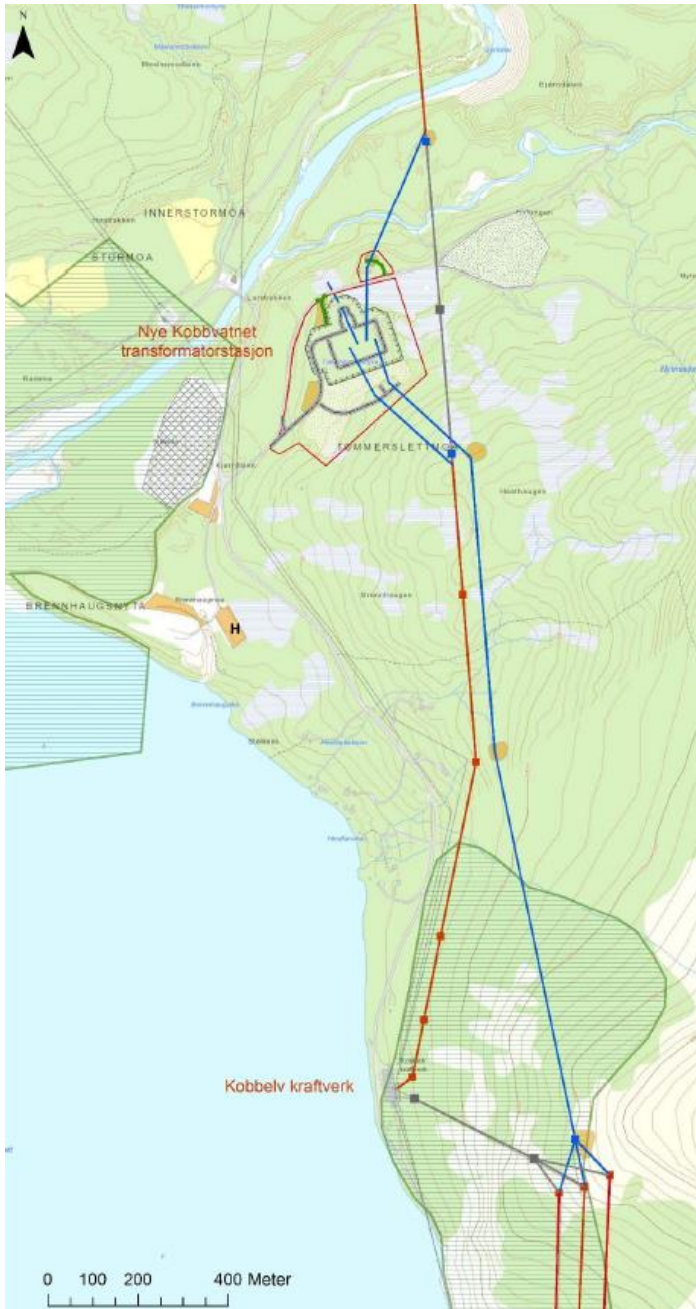
Stasjonen planlegges med et inngjerdet areal på ca. 27 dekar. Statnett planlegger å bygge en 420/66 (132) kV-transformator, koblingsanlegg for 132 kV og 420 kV, kontrollhus på ca. 450 m², lager på ca. 150 m² og flere mindre bygninger, herunder pumpehus, 22 kV-forsyning og IKT-kiosk.

Visualisering av Kobbvatnet transformatorstasjon, sett fra vest. Kilde: Statnett.

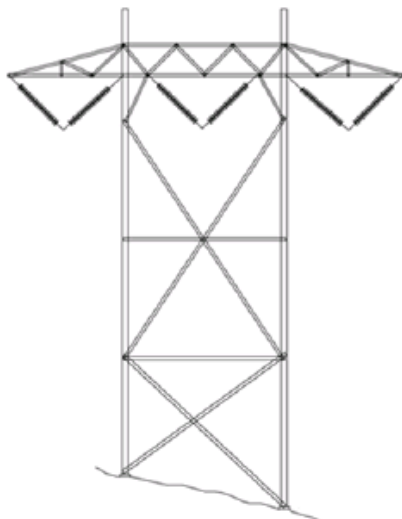
Ny transformatorstasjon betyr at det blir nødvendig å bygge ny ledning mellom Kobbelv kraftverk og den nye stasjonen, i tillegg til at deler av den eksisterende ledningen rives eller bygges om. Statnett planlegger at eksisterende ledning fra Salten ikke lenger skal gå innom Kobbelv kraftverk, men i

stedet gå direkte til Kobbvatnet transformatorstasjon. Dette innebærer at ledningen rives fra forankringsmastene i fjellet øst for Kobbelv kraftverk, og at ledningen i stedet forlenges med ca. 1,9 km frem til den planlagte transformatorstasjonen. Eksisterende ledning fra Kobbelv kraftverk beholdes, men bygges om slik at den også går inn til den nye transformatorstasjonen. Dette vil medføre at det vil bli to parallelle ledninger mellom kraftverket og transformatorstasjonen. Den delen av eksisterende ledning som er like øst for planlagt transformatorstasjon vil dermed rives. Totalt gir dette 2,8 km med ny 420 kV-ledning eller ombygging av eksisterende ledning, mens 1,1 km av eksisterende ledning vil bli revet.

Kartet viser den planlagte transformatorstasjonen og planlagt nett mellom Kobbelv kraftverk og Kobbvatnet transformatorstasjon. Røde ledninger beholdes som i dag, blå ledninger er nye ledninger og grå ledninger er planlagt revet. Kilde: Statnett

420 kV-ledningen er planlagt bygget med Statnetts standard portalmast, duplex-liner med tverrsnitt FeAl 380 og to toppliner. Mastene vil normalt være 25–30 meter høye, med et rydde- og byggeforbudsbelte på ca. 40 meter. Der to 420 kV-ledninger går parallelt vil det normalt være ca. 20 meter mellom ytterfasene på de to ledningene.

Tegningen viser Statnetts standard portalmast for 420 kV-ledninger. Kilde: Statnett

Statnett ønsker å teste ut bruk av aluminiumsmaster på den nye 420 kV-ledningen. Dette er en del av et FoU-prosjekt for bruk av aluminium som byggemateriale. Masten i aluminium vil ha lik utforming som vanlige stålmaster, men vil veie omtrent halvparten av en stålmast og vil dermed kreve færre helikoptertransporter. Materialet er imidlertid dyrere, slik at totalkostnaden for de to aluminiumsmastene likevel blir ca. 50 % høyere enn vanlige stålmaster. Statnett vurderer mastepunkt 103 og 105 som de mest aktuelle for å teste masten. Mast 103 er planlagt mellom Hesthaugen og Brennhaugen, sør for Kobbvatnet transformatorstasjon, mens mast 105 er planlagt i lia opp mot Kviturtinden, like øst for Kobbelv kraftverk.

Veier

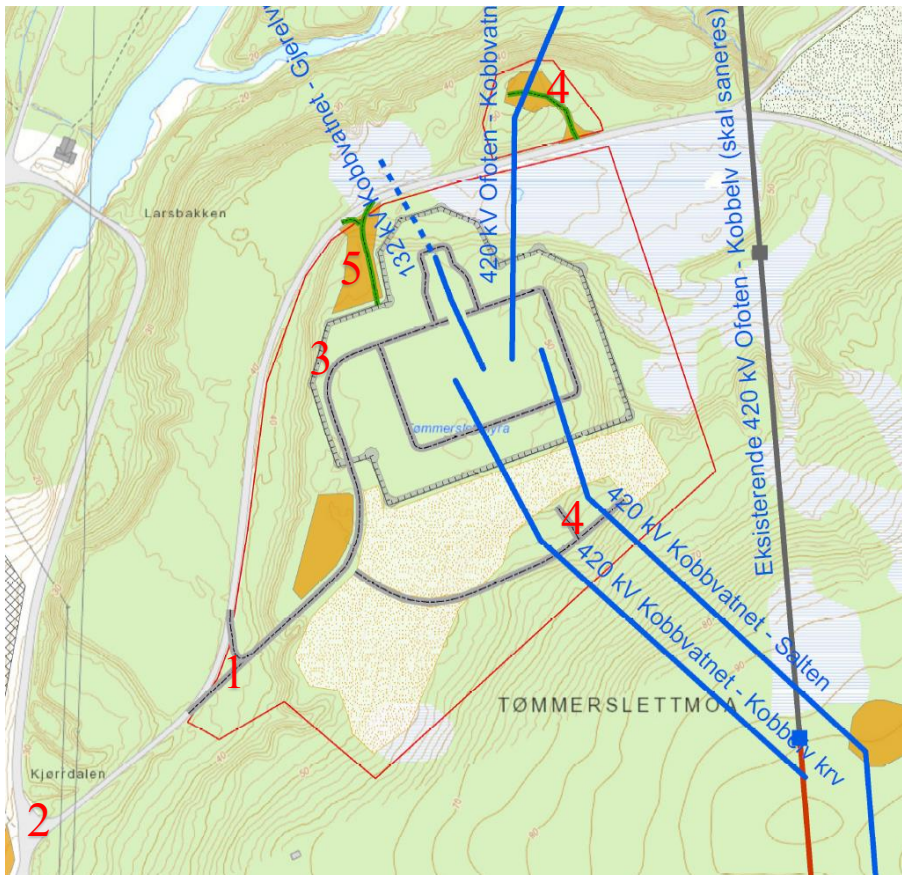
Statnett søker om flere permanente veianlegg tilknyttet transformatorstasjonen:

- Avkjøring fra veien til Tverrelvdalen og vei inn til transformatorstasjon. Merket 1 i kartet under.
- Mulig oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen, og mulig oppgradering av eksisterende vei opp til avkjørselen til transformatorstasjonen (ca. 170 meter). Merket 2 i kartet under.
- Permanente veier uten fast dekke på inn- og utsiden av stasjonsgjerdet. Merket 3 i kartet under.
- Veier frem til og snuplass ved endemastene sør og nord for stasjonsområdet. Merket 4 to steder i kartet under.
- Eventuell avkjørsel for mulig videre adkomst til hyttetomter sør for planlagt stasjon.

Statnett søker også om midlertidige veier/ terrengtransport:

- En ca. 100 meter lang vei inn til stasjonstomta i nord. Bærelaget planlegges bevart i driftsfasen, men at det fylles på stedeagne masser over. Merket 5 i kartet under.
- Tilgang til transport i terrenget i forbindelse med anleggsarbeidet.

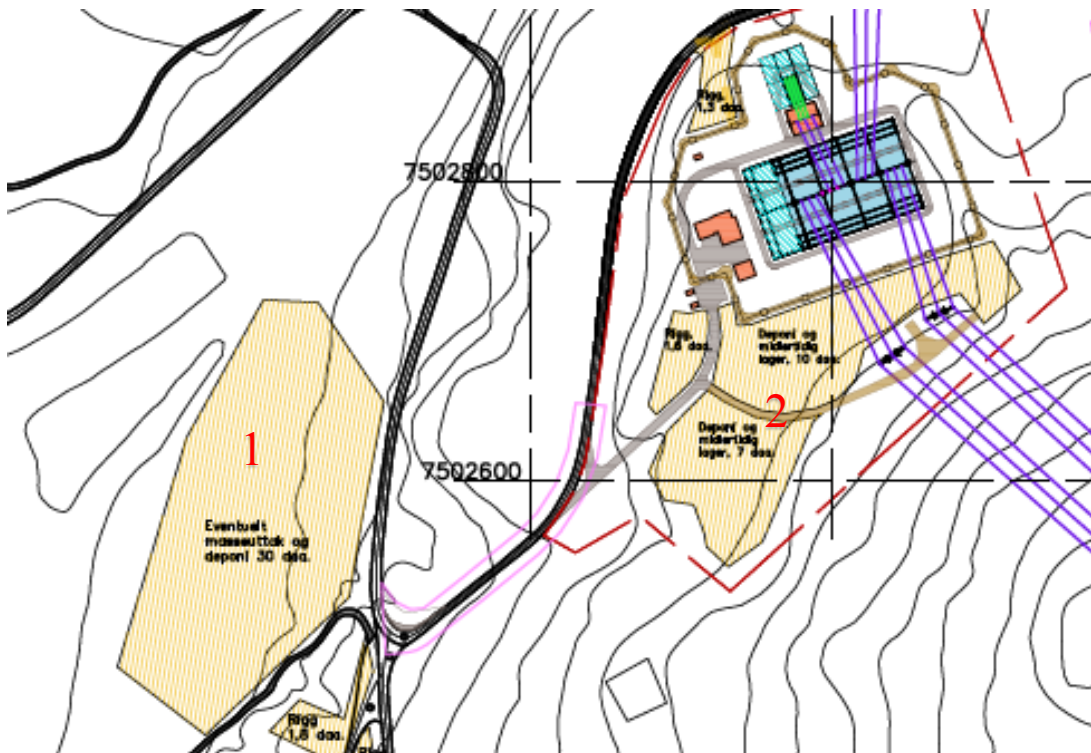

Riggplasser

Statnett søker om å anlegge følgende midlertidige riggplasser i anleggsperioden:

- Rigg-/parkeringsplass ved avkjøring til Gjerelvmodalen/Tverrdalen (Kjørrdalen). Merket 1 i kartet under.
- To riggområder ved Brennhaugmoa for lagring og premontering av master. Det østre området vil bli benyttet som helikopterlandingsplass for utflyging av masteelementer. Deler av dette området er allerede opparbeidet med asfalt. Tilgrensende område ble benyttet som riggområde ifm. bygging av Kobbelv kraftverk. Merket 2 i kartet under.
- Riggplass ved transformatorstasjonstomten for bygging av stasjonen. I tillegg kan det nærliggende deponiområdet benyttes for midlertidig arealbruk. Merket 3 i kartet under.

Kart over deponi og massetak.

1.1.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse

Statnett søker i medhold av oreigningslovens § 2 punkt 19 om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel, transport og deponering av masser.

Statnett søker om ekspropriasjonstillatelse til erverv av eiendom til Kobbvatnet transformatorstasjon, herunder transportvei inn til stasjonen.

For øvrige berørte arealer søkes det om bruksrett, blant annet nødvendige rettigheter til å etablere og bruke baseplasser, massedeponi, transportveier, herunder transport og deponering av utstyr, materiell og mannskap for bygging, drift, vedlikehold, utbedringer og sanering av eksisterende kraftledning. Nødvendige rettigheter til ferdsel og transport omfatter:

- Nødvendig terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene. Dette omfatter også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing.
- Bruk av eksisterende veier og plasser til bygging og drift av ledningene, herunder også rett til nødvendige utbedringer. Tillatelsen inkluderer også rett til å foreta tiltak/ oppgradere/ endre eksisterende anlegg, eksempelvis veikryss og veibane.

Samtidig ber Statnett om at det blir fattet vedtak om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25, slik at arbeider med anlegget kan påbegynnes før skjønn er avholdt.

1.2 Nord-Salten Krafts søknad om 132 kV Gjerelvmo–Kobbvatnet og utvidelse av Gjerelvmo transformatorstasjon

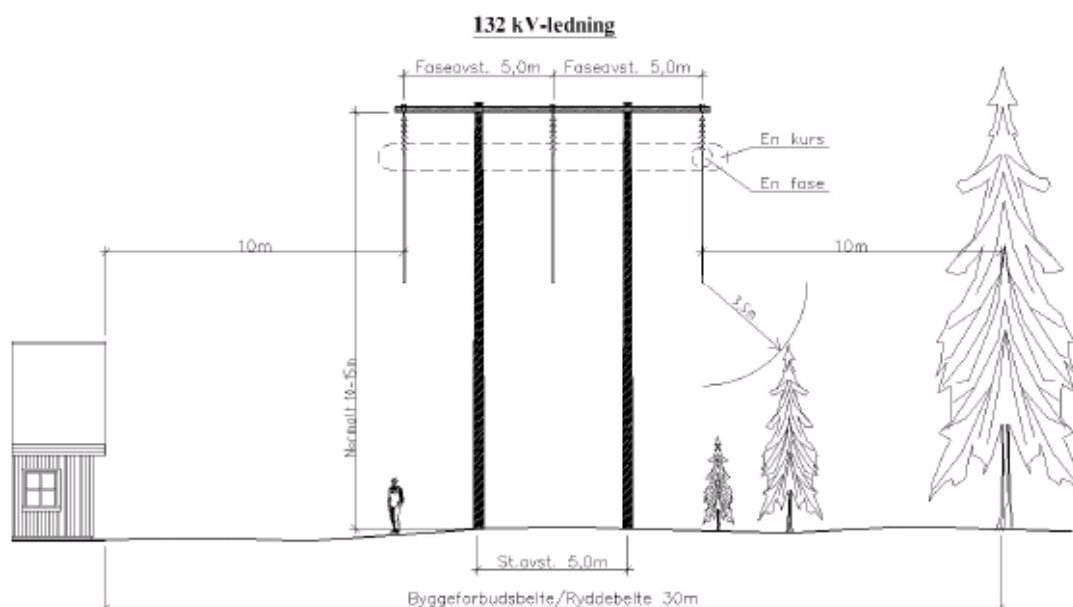
1.2.1 Søknad om anleggskonsesjon

NVE ga i 2013 og 2015 konsesjon til en 132 kV kraftledning mellom Kobbelv kraftverk og Gjerelvmo transformatorstasjon. Søknaden om ny Kobbvatnet transformatorstasjon gjør det nødvendig for Nord-Salten Kraft å søke om ny og kortere ledning fra Gjerelvmo transformatorstasjon som erstatning for tidligere konsesjonsgitte 132 kV-ledning.

Nord-Salten Kraft AS søkte derfor 29.3.2017 om konsesjon etter energiloven § 3-1 og ekspropriasjonssøknad for ny 132 kV kraftledning Gjerelvmo–Kobbvatnet og utvidelse av Gjerelvmo transformatorstasjon. NVE gjør oppmerksom på at en eventuell konsesjon til den nye løsningen vil medføre at konsesjon for 132 kV Gjerelvmo–Kobbelv fra 2015 bortfaller.

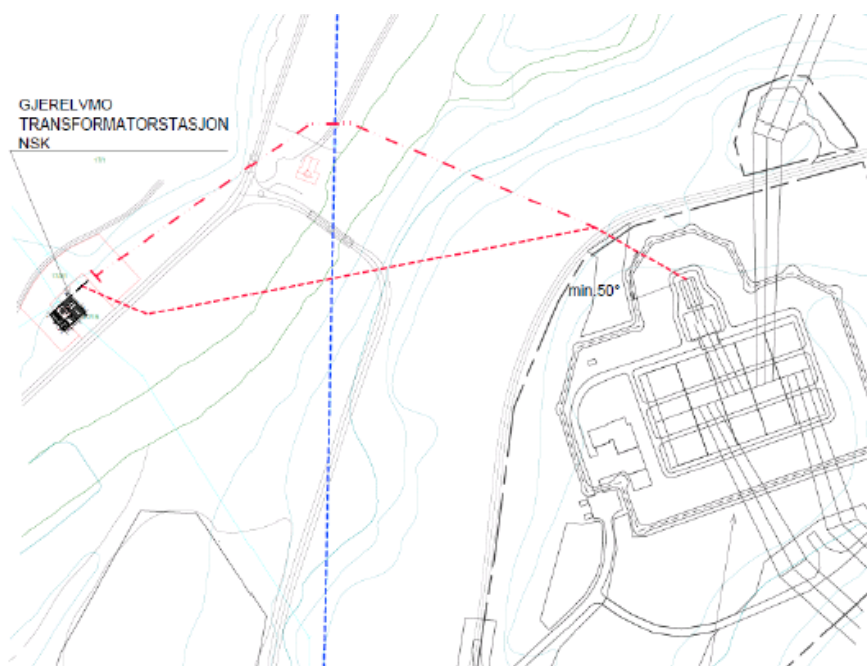
Nord-Salten Kraft søker om to alternative ledningstraseer, alternativ 1.0 og 1.1. Alternativ 1.0 innebærer luftledning i en nærmest rett strekning på ca. 400 meter mellom eksisterende Gjerelvmo transformatorstasjon og planlagte Kobbvatnet transformatorstasjon. Nord-Salten Kraft prioriterer denne traseen.

Alternativ 1.1 innebærer at luftledningen går ut fra Gjerelvmo transformatorstasjon i nord-vestlig retning langs Gjerdalselva og passerer på nordsiden av lagerbygget før den snur i sør-vestlig retning inn mot planlagte Kobbvatnet transformatorstasjon. Traseen er ca. 500 meter lang.

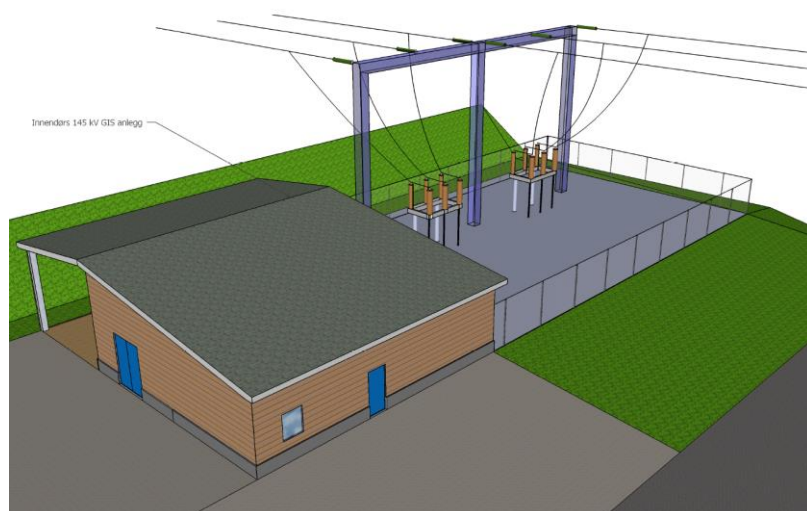
Prinsippskisse av 132 kV-ledning med ryddebelte. Gjennomsnittlig mastehøyde i dette prosjektet er 12–17 meter.

Kartet viser traséalternativ 1.0 som den nederste stiplede rød streken, med 1.1 som den øverste stiplede rød streken. Den blå streken er eksisterende 22 kV kraftledning inn mot Kobbelv kraftverk.

Gjeldende konsesjon for Gjerelvmo transformatorstasjon gir tillatelse til å bygge om dagens stasjon og blant annet installere en 66/22 kV transformator med ytelse 20 MVA. Nord-Salten Kraft søker nå i stedet om å installere en omkoblbar transformator, 132-66/22 kV, og i tillegg en Petersenspole med spenning 66-132 kV og ytelse 100A. De omsøkte endringene vil ikke medføre endringer i arealbruken ut over hva som allerede er konsesjonsgitt i 2015. NVE vil derfor ikke vurdere miljøvirkninger av tiltak i Gjerelvmo transformatorstasjon på nytt, men viser til vedtak av 6.3.2015, NVE-ref. 201106977-31. NVE gjør oppmerksom på at 22 kV-anlegg i stasjonen kan bygges i medhold av Nord-Salten Krafts områdekonsesjon.

Perspektivtegning av Gjerelvmo transformatorstasjon etter ombygging. Kilde: Nord-Salten Kraft

Bakgrunnen for søknaden er at det er flere småkraftverk som vil knytte seg til nettet i Nord-Salten Krafts område, mens det er i dag ikke tilstrekkelig kapasitet for å mate kraften inn til sentralnettet. Nord-Salten Krafts forsyningsområde har bare én tilknytning til sentralnettet. Den omsøkte ledningen vil gi en ny forbindelse og dermed øke forsyningsikkerheten og kapasiteten inn mot Nord-Salten kraftnetts forsyningsområde.

1.2.2 Søknad om ekspropriasjonstillatelse

Nord-Salten Kraft søker i medhold av oreigningslovens § 2 punkt 19 om tillatelse til bruksrett for å bygge og drive de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel og transport i forbindelse med anleggene.

Nord-Salten Kraft søker også om forhåndstiltredelse i medhold av oreigningsloven § 25, slik at arbeidet med det konsesjonsgitte anlegget kan settes i gang før skjønn er avholdt.

2 NVEs behandling av søknadene

NVE behandler konsesjonssøknadene etter energiloven og søknadene om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven. I tillegg må det sjekkes ut om anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre.

2.1 Høring av konsesjonssøknadene og søknadene om ekspropriasjon

Konsesjonssøknadene og søknadene om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse fra henholdsvis Statnett og Nord-Salten Kraft ble sendt på høring 27.4.2017. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknadene ble satt til 20.6.2017. Den offentlige høringen av søknadene ble kunngjort to ganger i Avisa Nordland, Saltenposten og i Norsk lysingsblad.

Søknadene ble sendt på høring til Sørfold kommune, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Samediggi/Sametinget, Forum for Natur og friluftsliv i Nordland, Nord Salten Turlag, Norges Jeger- og Fiskerforbund – Nordland, Norges Miljøvernforbund – Nordland, Norsk Ornitologisk Forening – Nordland, Staggjo-Hamber reinbeitedistrikt Labba, Statens vegvesen - region nord og berørte grunneiere, rettighetshavere, naboer og gjenboere.

Nord-Salten kraft hadde selv hentet inn forhåndsuttalelser før søknaden ble sendt inn, og fikk uttalelser fra berørte grunneiere, Sørfold kommune og Nordland fylkeskommune.

NVE arrangerte informasjonsmøte med Sørfold kommune 10.5.2017. Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland var også invitert til disse møtene. NVE arrangerte offentlig møte i forbindelse med høringen av søknadene den 10.5.2017 på Kobbelv vertshus. Samme dag gjennomførte NVE også en befaring på planlagt stasjonstomt.

Behandling av søknad om åpning av deponier er beskrevet i vedtak av dagens dato, NVE-ref. 200806649-15.

2.2 Innkomne merknader

NVE mottok totalt seks høringsuttalelser til søknadene. Uttalelsene er sammenfattet under. Statnett kommenterte uttalelsene i brev av 1.9.2017. Nord-Salten Kraft har ikke sendt inn kommentarer.

Sørfold kommune ga uttalelse i form av saksfremlegg til plan- og ressursutvalget 19.6.2017. Det fremgår at kommunen mener konsekvensene er tilstrekkelig utredet og er positive til tiltaket, med de avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden. Kommunen mener den nye traséløsningen for 132 kV-ledningen fra Gjerelvmo vil påvirke bolig- og fritidsbebyggelsen mindre enn traseen det tidligere er gitt konsesjon til. De viser også til at Kobbelv- og Gjerdalsvassdraget er innenfor nedslagsfeltet for flere vannverk, og forurensing av vannet må derfor unngås.

Fylkesmannen i Nordland gjør i brev av 6.6.2017 oppmerksom på at det er registrert hekking av hønehauk (nær truet på norsk rødliste for arter) i den nordlige delen av planområdet. Blant annet finnes det et reir ved Mastermoa, nordvest for det nordlige påkoblingspunktet 420 kV-ledningen. Det kan finnes flere slike reir i området. Fylkesmannen ber om at det settes vilkår om at det ikke skal foregå anleggsarbeid med bygging av ny ledning i perioden 1. mars til 15. juli.

Fylkesmannen opplyser videre at det finnes to områder ved transformatorstasjonstomta der det er sannsynlig at det foregår storfugleik. Fylkesmannen ber derfor om at etableringen av riggområde, nytt mastepunkt og nye ledninger i minst mulig grad medfører inngrep i furuskogen i området. Det bør vurderes å flytte riggområdet om det kommer i direkte konflikt med områder for storfugleik. Fylkesmannen ønsker også vilkår om at det ikke bør foregå anleggsarbeid 1.april – 15. mai.

420 kV-ledningen går gjennom en viktig forekomst av naturtypen «Bjørkeskog med høgstauder» ovenfor Kobbelv kraftverk. Fylkesmannen ber om at ledningen bygges med minst mulig inngrep i naturtypen.

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til uttak av masser fra eksisterende deponi, men er skeptisk til å åpne deponiet ved Gjerdalselva fordi det ligger innenfor hundremeterbeltet fra vassdraget og samtidig inngår i naturtypen «deltaområde». Fylkesmannen mener det er et uønsket landskapsinngrep siden deponiet har stabilisert seg og er under revegetering. Ved tillatelse til uttak, må avrenning håndteres og overskuddsmasser fra stasjonsområdet brukes til å lukke uttaket.

I tilleggsbrev av 28.6.2017 informerer fylkesmannen om at tiltaket påvirker Stajggo-Hábmer reinbeitedistrikt, som primært bruker området til vår- og høstbeiter. I driftsfasen vil den nye stasjonen medføre tap av beiteareal, samtidig som områdene rundt får mindre verdi som beiteareal pga. unnvikelseeffekter. I anleggsfasen vil aktiviteten gjøre området lite egnet for beite.

Nordland fylkeskommune ga forhåndsuttalelse til Nord-Salten Kraft den 2.3.2017 for deres planlagte 132 kV-ledning. Fylkeskommunen viser til at det er blitt gjennomført en kartlegging av friluftsområder i Nordland. Her er Tverrelvdalen kartlagt som et viktig friluftsområdene for blant annet bærplukking og jakt. Gjerdalen er et svært viktig utfartsområde der det drives jakt, fiske, hundekjøring og annet friluftsliv.

En kartlegging av landskapet i Nordland har satt Kobbvatnet til landskapstypen *Åpent dallandskap med innsjøpreg og infrastruktur*. Landskapet beskrives som et dallandskap preget av tekniske inngrep som bygninger, vei- og ledningsnett og små bygder med jordbruk.

Fylkeskommunen kjenner ikke til at den omsøkte 132 kV-ledningen påvirker kjente, automatisk fredede kulturminner.

Sametinget ga uttalelse i brev av 18.5.2017. Sametinget var på befaring i 2016 og det ble ikke registrert automatisk fredede samiske kulturminner. Sametinget har ingen merknader til tiltaket, men minner om meldeplikten hvis det skulle avdekkes kulturminner under anleggsarbeidet.

Statkraft ber i brev av 20.6.2017 om at overskuddsmasser blir deponert i eksisterende deponier, primært i det åpne deponiet i Tverrelvdalen. Kostnadene med å skredsikre Kobbelv kraftverk må inngå i de samfunnsøkonomiske beregningene, siden dette er en fremtidig utgift for Statkraft. Statkraft mener det er vanskelig å etterprøve den samfunnsøkonomiske vurderingen, men registrerer at de vil sitte igjen med økt anleggsmasse med tilhørende kostnader. Statnetts prioriterte løsning vil gi Statkraft økte kostnader for drift og vedlikehold på 3–3,5 millioner kroner i året.

Statkraft har i uttalelse til Nord-Salten kraft opplyst at de ikke ønsker at den planlagte 132 kV-ledningen skal legge begrensninger på tomten og lageret de har ved Gjerelvmø.

Jørn-Tore Johansen sier i e-post av 18.6.2017 at transformatorstasjonen er planlagt for nært hytta hans, og derfor vil forringe hyttas verdi og påvirke trivsel og fremtidige planer.

2.3 Tilleggsopplysninger I

Samtidig med kommentarer til høringsuttalelsene i brev av 1.9.2017, sendte Statnett inn tilleggsopplysninger til søknaden, deriblant om et nytt mastepunkt ved Kviturtinden, oppdaterte opplysninger om elektromagnetiske felt og bruk av eksisterende deponier som massetak.

2.4 Tilleggsopplysninger II

Statnett svarte på flere spørsmål fra NVE i brev av 5.12.2017, deriblant virkninger for viktig naturtype og skredfare.

3 NVEs vurdering av søknader etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering da det bare er noen fordeler og noen ulemper som kan prissettes.

I dette kapittelet vil NVE redegjøre for vår vurdering av de omsøkte anleggene og innkomne merknader. Først gjøres en vurdering av de tekniske og økonomiske forholdene. Videre vurderer vi anleggenes visuelle virkninger, virkninger for ulike miljøhensyn og arealbruk og mulige tiltak for å redusere ulemper. I kapittel 4 er det en oppsummering med NVEs avveininger, konklusjon og vedtak, mens det i kapittel **Error! Reference source not found.** er gjort en vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

3.1.1 Bakgrunn og planlegging

Kraftsystemutredning 2016 for midtre Nordland

Det opprinnelige og allerede konsesjonsgitte tiltaket er i sin helhet beskrevet i Kraftsystemutredning (KSU) 2016 for midtre Nordland. Det er oppgitt i KSU at Statnett har gått bort i fra den løsningen de har fått konsesjon til og vurderer ny plassering. Dette innebærer at prosjektet er blitt forsinket.

Tilknytning til sentralnettet i Kobbelv er oppgitt til å ha flere nytteverdier: legge til rette for ny produksjon, reduksjon av samlede nettap, økt forsyningssikkerhet og avlastning av 66 kV Botelvatn-Kjøpsvik.

Statnetts nettutviklingsplan 2017

Det konsesjonssøkte tiltaket med ny transformatorstasjon Kobbvatnet er omtalt i KSU for transmisjonsnettet fra 2017. Det er da oppgitt at tiltaket vil bedre forsyningssikkerheten i regionen og legge til rette for tilknytning av ny fornybar produksjon i nettet til Nord-Salten Kraft AS. Forventet kostnad er oppgitt til 260–300 MNOK med forventet ferdigstilling i 2020/2021.

Nord-Salten Kraft mener Statnett har brutt tilknytningsplikten

Nord-Salten Kraft sendte i januar 2016 inn en klage til NVE, fordi de mener Statnett har brutt tilknytningsplikten ved å bruke for lang tid på å konkludere på nettløsning og fatte investeringsbeslutning for Kobbelv transformatorstasjon. Ifølge klagen har Statnett heller ikke kommet med en forpliktende fremdriftsplan, til tross for gjentakende oppfordring fra Nord-Salten Kraft. Denne saken er fortsatt til behandling hos NVE (NVE-ref. 201600620). Ifølge Nord-Salten Kraft er det i dag fire vannkraftverk som er ferdigstilt, men som ikke kan tilknyttes som følge av begrensninger i nettet. Disse utgjør samlet 33 MW vannkraftproduksjon og en årlig produksjon på 118 GWh, som ikke kan tilknyttes. Bakgrunnen for at disse vannkraftverkene har blitt bygget uten nettilknytning, er at de er bygd som vannforsyningsanlegg til ny smoltproduksjon i området. Ifølge Nord-Salten Kraft kunne de derfor ikke avvente byggingen til det var tilstrekkelig nettkapasitet i området.

3.1.2 Vurdering av behovet for tiltakene

Statnett mener at det er tre prosjektutløsende behov i området:

- Nord-Salten Krafts nett er ensidig forsynt.
- Ny fornybar produksjon kan ikke tilknyttes dagens nett.
- Det er behov for reinvestere deler av Kobbelv stasjon.

Dagens nett er ensidig forsynt

Statnetts konsesjonssøknad oppgir at forbruket i Nord-Salten Krafts forsyningsområde på vestsiden av Tysfjorden varierer mellom 6 MW og 24 MW.

Regionalnettet til Nord-Salten Kraft er ikke direkte tilknyttet sentralnettet. Området er ensidig forsynt av forbindelsene 132 kV Ballangen – Kjølpsvik og videre med 66 kV Kjølpsvik -Botelvatn. I tunglastperioder og i perioder med stor lokal produksjon og lite lastuttak er ledningen mellom Botelvatn og Kjølpsvik høyt belastet. Flaskehalsen ligger i de tre fjordspennene på denne ledningsstrekningen. Ifølge Statnett er det er i dag også store nettap på disse ledningene. Statnett oppgir at dersom produksjonen i området faller ut, vil det bli spenningskollaps selv ved intakt nett, som følge av det store spenningsfallet over de tre fjordspennene.

Maksimal overføringskapasitet på 66 kV Botelvatn–Kjølpsvik er i konsesjonssøknaden oppgitt til 29 MW¹, mens eksisterende produksjon i området er 68 MW. Maksimalt tillatt produksjon vil variere mellom omtrent 35 MW og 53 MW avhengig av forbruket. Dette betyr at produksjonen må tilpasse produksjonsplanene sine til forbruket i området, som kan bety at fleksibel produksjon ikke kjøres

---

¹ Fosweb oppgir overføringskapasiteten til 32,4 MW.

optimalt. Overføringsbegrensningene øker også risikoen for vanntap. I 2015 anslår Nord-Salten Kraft at vanntapet var på totalt 10 GWh (ca. 2 MNOK) som følge av overføringsbegrensninger.

Ensidig forsyning av Nord-Salten krafts område påvirker også forsyningssikkerheten til området. Utkobling av enten 132 kV Kjølsvik–Ballangen eller 66 kV Botelvatn–Kjølsvik medfører at Nord-Salten Krafts område må driftes som øydrift. Øydrift innebærer at et nett driftes avsondret fra resten av kraftnettet. Regionalnettstrukturen er i dag eksponert for langvarige feil, særlig ved feil på fjordspennene på Kjølsvik–Botelvatn. Det er ikke etablert noen reservefaser på disse fjordspennene, og forventet reparasjonstid er 2–4 måneder. De lange avstandene medfører også at det, avhengig av driftsbilde og feilsted, er risiko for spenningskollaps dersom det inntreffer feil i regionalnettet. Ifølge Statnett er det normalt nok produksjon i området til å drive nettet som et separatområde, men det er kun Slunkjavre kraftverk som kan bidra til å holde frekvensen. Feil som medfører separatområde, betyr ifølge Statnetts søknad, at Nord-Salten Krafts nettkunder er strømløse frem til lokal produksjon er startet opp igjen. Dette kan medføre 3–4 timer avbrudd for alle Nord-Salten Krafts nettkunder. Det er videre opplyst at området driftes som separatområde totalt 1–3 uker per år.

Statnett oppgir at Nord-Salten Kraft i dag stiller strengere krav til frekvensen ved kjøring av øydrift enn tidligere på grunn av at mer følsomt utstyr er tilkoblet nettet. I KSU for midtre Nordland er det oppgitt at man vil få problemer med å holde frekvens og spenning stabil ved øydrift som følge av for lite svingmasse i nettet.

NVE vurderer at dagens nettløsning ikke er optimal, og at det er behov for tiltak. Dagens ensidige forsyning medfører samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til høye overføringstap, ikke optimal kjøring av fleksibel produksjon og vanntap. NVE vurderer også at dagens forsyningssikkerhet i Nord-Salten Krafts nett ikke tilfredsstillende. NVE vil peke på at vær er en viktig driver for feilsannsynlighet, og som regel rammer hele regioner samtidig. Det aktuelle området kan også påvise tidligere erfaringer med langvarige avbrudd på grunn av to samtidige feil, jf. Steigen-avbruddet i 2007. Etablering av tosidig innmating reduserer antallet kombinasjoner av feil som kan føre til langvarige avbrudd i Nord-Salten. Den planlagte Kobbvatnet transformatorstasjon og 132 kV Kobbvatnet–Gjerelvmø vil sikre dette.

NVE mener at forventet forbruksøkning i området forsterker behovet for tosidig forsyning og dermed økt forsyningssikkerhet. Maksimalforbruket for området er ifølge KSU forventet å øke fra 24 MW til 37 MW innen 2035. Forbruksøkningen er i hovedsak knyttet til sterk vekst i fiskerinæringen. Øydriften er allerede i dag svært avhengig av Slunkjavre kraftverk, som har god regulering og stort magasin. En forbruksøkning vil etter NVEs vurdering, bety at øydrift blir enda mer utfordrende.

Tilknytning ny produksjon

Nord-Salten Krafts forsyningsområde er i dag et overskuddsområde. Det er omtrent 68 MW produksjon i drift i området. De største kraftverkene er Slunkjavre (21 MW), Rekvatn (23 MW) og Sagfossen (11 MW).

Det er totalt planer om opptil 30 MW ny småkraft i området, som vist i Tabell 1. Syv småkraftverk på til sammen 21,5 MW har fått konsesjon, men får ikke nettilknytning på grunn av den begrensede kapasiteten i nettet. Det er da spesielt overføringen 66 kV Botelvatn–Kjølsvik, og delvis 132/66 kV transformatoren i Kjølsvik, som er begrensende. Samtidig har et vindkraftverk under bygging i Sørfjord, reservert all ledig kapasitet på 132 kV-ledningen mellom Ballangen og Kjølsvik. NVE konstaterer at det ikke er mulig å knytte til ny produksjon i dagens nett.

	Installert effekt [MW]	Årlig produksjon [GWh]
Konsesjonsgitt	21,5	91,4
Konsesjonssøkt	6,8 ²	26,6
Planlagt (ifølge KSU 2016) ³	1,9	36,6
Sum	30,2	154,6

Tabell 1 Oversikt over planlagt produksjon i området

Reinvesteringsbehov Kobbelv

Kobbelv stasjon ble satt i drift i 1987 for å tilknytte Kobbelv kraftverk til sentralnettet og har nå et reinvesteringsbehov. Ifølge Statnett er levetiden til kontrollanlegget for lengst passert og det er vanskelig å få tak i reservedeler. I tillegg ønsker Statkraft å flytte sin del av kontrollanlegg inn til kraftstasjonen i fjellet. Statnett oppgir at dette betyr at nytt anlegg må være på plass før Statkraft tar ned gammelt kontrollanlegg i Kobbelv stasjon. Det er planlagt hovedrevisjon for GIS-anlegget i 2018 med en kostnad på rundt 20 MNOK. Dersom Statnett ikke avdekker spesielle problemer med anlegget, vil de reinvestere i GIS-anlegget rundt 2040. Det er i tillegg avdekket behov for rassikring av Kobbelv stasjon.

NVE er enig i at det er reinvesteringsbehov i Kobbelv stasjon. Det datamaskinbaserte kontrollanlegget i Kobbelv er nå 30 år, og har passert forventet økonomisk levetid for slike anlegg. Feil i kontrollanlegget kan, ifølge Statnett, medføre brudd på 420 kV Ofoten–Salten og at produksjonen i Kobbelv kraftverk ikke kommer ut på sentralnettet. På grunn av de lange feilrettingstidene på eldre gassisolerte koblingsanlegg, mener NVE at det vil være en fordel om sentralnettet ikke er avhengig av slike anlegg. Lange feilrettingstider kan være et argument for luftisolerte koblingsanlegg på de høyeste spenningsnivåene. Etablering av et nytt luftisolerte koblingsanlegg vil derfor være positivt for leveringspåliteligheten i sentralnettet mellom Salten, Kobbelv og Ofoten.

3.1.3 Vurdering av omsøkt løsning og alternativer til Kobbvatnet transformatorstasjon

Teknisk vurdering av omsøkt løsning

Statnett søker om konsesjon for å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

- Totalt ca. 2,8 km ny kraftledning med spenning 420 kV, mens ca. 1,1 km rives
- Ny Kobbvatnet transformatorstasjon bestående av:
  - En 420/66(132) kV omkobbar transformator 120MVA med transformatorsjakt og oljeutskiller
  - Utendørs 420 kV koblingsanlegg med fire bryterfelt med dobbel samleskinne og tobrytersystem

² Avviker fra Statnetts konsesjonssøknad som sannsynligvis inkluderer Roussevagge (2,4 MW/8 GWh). Roussevagge fikk sin søknad avslått 21.12.2016.

³ Inkluderer Reinokselva pumpe (0 MW og 31,3 GWh)

- 132 kV koblingsanlegg med ett bryterfelt med én brytersystem
- Kontrollhus på ca. 450 m²
- Nytt kontroll- og hjelpeanlegg

Det medfører at beredskapsforskriften stiller krav om redundans i anlegg eller system for koblingsanlegget, herunder at det skal etableres doble samleskinner, effektbrytere og skillekniver. Anlegget Statnett har søkt om oppfyller disse kravene for 420 kV, men ikke for 132 kV. Direktekravet i forskriften tilsier dublering, men NVE vurderer at dublering av 132 kV-bryterne i Kobbvatnet kun vil gi en liten reduksjon av sannsynligheten for feil på regionalnettet, sett i sammenheng med nettopografi og sannsynligheten for feil på øvrige komponenter. NVE mener derfor at det ikke vil være behov for dublering av 132 kV-bryterne på nåværende tidspunkt. Samtidig er det viktig at det ikke innføres noen begrensninger mot å etablere dublering senere, dersom behovet for å utvide koblingsanlegget skulle oppstå.

Beskrivelse av alternative systemløsninger

Statnett har vurdert fire alternative tiltak i sin samfunnsøkonomiske analyse fra 2017. Alternativene med investeringskostnad og hvilke behov Statnett mener alternativene oppfyller, er vist i Tabell 2. Detaljert beskrivelse av hvilke tiltak som inngår i alternativene er gitt i vedlegg.

Alternativ	Forventede investeringskostnader	Ensidig forsynt?	Tilknytning ny produksjon?	Reinvesteringsbehov Kobbelv?
Alt 0	-130 MNOK	Uendret	Søk unntak	Bedret (kort sikt)
Alt 1 (konesjonsgitt)	-395 MNOK	Forbedret/løst	Tilknyttes	Bedret (kort sikt)
Alt 2a (konesjonssøkt)	-315 MNOK	Forbedret/løst	Tilknyttes	Bedret (lang sikt)
Alt 2b	-210 MNOK	Uendret	Søk unntak	Bedret (lang sikt)
Alt 3	-530 MNOK	Marginalt forbedret	Søk unntak	Bedret (kort sikt)

Tabell 2 Oversikt over alternativer og hvilke behov alternativene oppfyller ifølge Statnett. Kilde:201700437-2

Alternativ 0: Reinvestering i eksisterende Kobbelv stasjon

Nullalternativet innebærer en reinvestering i eksisterende Kobbelv stasjon for å opprettholde dagens funksjon. Alternativet løser kun reinvesteringsbehovet i Kobbelv stasjon på kort sikt. Statnett mener at forventet levetid til Kobbelv stasjon er rundt 20 år etter utvidelsen. Ny reinvestering blir nødvendig rundt 2040 for å opprettholde stasjonens funksjon i nullalternativet.

I nullalternativet kan ikke ny produksjon tilknyttes, og dagens problemer knyttet til øydrift vil ikke endres. Statnett har vurdert om disse behovene kan løses med avtaler om utkobling av industriforbruk som et tilleggstilskudd i nullalternativet, men mener dette ikke er aktuelt alternativ.

Alternativ 1: Utvide eksisterende Kobbelv stasjon (tidligere konesjonsgitt)

Alternativ 1 innebærer en oppgradering av dagens stasjon med transformering til regionalnettet. Dette gir tosidig forsyning til området og løser alle behov i nettet: all ny produksjon kan tilknyttes og dagens problemer knyttet til øydrift løses. Reinvestering, utvidelse og rassikring løser også reinvesteringsbehov i eksisterende Kobbelv stasjon, men kun på kort sikt. Ifølge Statnett må de fortsatt reinvestere i stasjonen rundt 2040.

Dette alternativet er tidligere gitt konsesjon med to ulike plasseringer av transformatorene. Statnett informerer om at detaljplanleggingen har vist at det ville være mer kostbart og krevende å gjennomføre prosjektet enn tidligere antatt. Statnett viser til at dagens anlegg ved Kobbelv kraftverk er et eldre anlegg med behov for reinvestering i GIS-anlegget og gjennomføring av rassikringstiltak. Det vil være krevende å gjennomføre anleggsarbeid på et lite og rasutsatt areal, ifølge Statnett.

Alternativ 2a: Ny Kobbvatnet stasjon med transformering (omsøkt alternativ)

Alternativ 2a er alternativet som Statnett nå søker om, og det innebærer at det bygges en ny Kobbvatnet stasjon med transformering til regionalnettet. Dette gir tosidig forsyning til området og løser alle behov i nettet. Alternativet medfører at all ny produksjon kan tilknyttes, og at dagens problemer knyttet til øydrift løses. Ny Kobbvatnet stasjon løser også reinvesteringsbehovet i eksisterende Kobbelv stasjon. Dette innebærer at Statkraft overtar dagens Kobbelv stasjon, og reinvesteringsbehovet i denne stasjonen reduseres betraktelig.

Alternativ 2b: Ny Kobbvatnet koblingsstasjon uten transformering

Alternativ 2b innebærer at det bygges en ny Kobbvatnet koblingsstasjon uten transformering til regionalnettet. Alternativet gir ingen bedring av forsyningssikkerheten eller åpner for tilknytning av ny produksjon. Alternativ 2b løser derfor kun reinvesteringsbehovet i eksisterende Kobbelv stasjon, men det er fortsatt mulighet til å etablere transformering til regionalnettet på et senere tidspunkt.

Alternativ 3: Ny 132 kV Vassmo – Kjølpsvik

Alternativ 3 innebærer nødvendig reinvestering i Kobbelv stasjon, som i nullalternativet, og en ny 132 kV-ledning mellom Vassmo og Kjølpsvik. Alternativet løser reinvesteringsbehovet i Kobbelv stasjon på kort sikt, men ikke problemene knyttet til øydrift og tilknytning av ny produksjon. Alternativ 3 innebærer at det bygges en ny forbindelse mellom Vassmo og Kjølpsvik med 21 km luftledning og 15 km sjøkabel. Dersom denne bygges i parallell med eksisterende ledning kan dette gi noe forbedret forsyningssikkerhet inn til området. Statnett mener allikevel at forbedringen kun er marginal, da området fortsatt vil være ensidig forsynt av en enkel 132 kV-ledning mellom Kjølpsvik og Ballangen.

Ledningen mellom Kjølpsvik og Ballangen er begrensende for å tilknytte ny produksjon. Vindkraftverket i Sørfjord som nå er under bygging, har allerede reservert all ledig kapasitet på ledningen. Alternativ 3 vil derfor ikke oppfylle alle behov uten en ny 132 kV Ballangen–Kjølpsvik i parallell med eksisterende ledning. Dette vil ifølge Statnett tilsvare en ekstrakostnad anslått til rundt 150–200 MNOK.

3.1.4 Vurdering av 132 kV Gjerelvmø - Kobbvatnet

Teknisk vurdering av omsøkt løsning

Nord-Salten Kraft søker om konsesjon for å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

- En ca. 0,4–0,5 km lang kraftledning med spenning 132 kV. Ledningen planlegges med kompositisolatorer, ikke glassisolatorer som den tidligere konsesjonsgitte ledningen.

- Nord-Salten Kraft har en gyldig konsesjon for utvidelser i Gjerelvmo transformatorstasjon, men søker om endringer i installasjonene. Nord-Salten Kraft ønsker å presisere at planlagt transformator vil ha omsetning 66(132)/22 kV. Transformatoren vil drives på 66 kV inntil videre, men vil være omkoblbar til 132 kV. Det søkes også om å installere en ny 66 (132) kV regulerbar 100 A Petersenspole.

Kraftledningen fra Gjerelvmo til Falkelv er bygget for 66 kV, men driftes i dag på 22 kV. Med de planlagte tiltakene i Gjerelvmo vil Gjerelvmo – Falkelv bli drevet på 66 kV. Nord-Salten Kraft har gjeldende anleggskonsesjon for å drive ledningen på 66 kV.

Den langsiktige planen til Nord-Salten Kraft er å legge til rette for en fremtidig overgang til 132 kV i området. 132 kV systemspenning vil gi en mer stabil spenning og høyere overføringsevne. I tillegg vil spenningsheving medføre en liten fordel av at det kan utveksles kraft gjennom regionalnettet ved feil på det overliggende sentralnettet, her ved feil på forbindelsen Kobbvatnet–Ofoten. NVE er derfor enig med Nord-Salten Kraft om at transformatoren i Gjerelvmo bør være omkoblbar til 132 kV.

Nord-Salten Kraft søker om en ny 66 kV Petersenspole i Gjerelvmo. Det fremgår av søknaden at spolen skal være omkoblbar til 132 kV. Dagens nett under Kjøpsvik driftes i dag isolert (isolert nøytralpunkt, en variant av jording av nettet), men Nord-Salten Kraft vurderer en overgang til et spolejordet nett, hvor den nye Petersenspolen i Gjerelvmo vil inngå. Bakgrunnen for at Nord-Salten Kraft ønsker å endre systemjordingen er at regionalnettets økte utstrekning har medført økte jordfeilstømmer og berøringsspenninger. Samtidig vil en eventuell overgang til 132 kV gi en betydelig økning i jordfeilstømmene, mens en overgang fra isolert til spolejordet nett vil redusere jordfeilstømmene og berøringsspenningene. NVE mener derfor det kan være fornuftig å installere en ny Petersenspole i Gjerelvmo.

Nord-Salten Kraft oppgir at det foreløpig er ikke er vurdert å gå over til lavohmig jordet nett i regionalnettet. NVE mener at det ved en eventuell fremtidig spenningsoppgradering til 132 kV vil være naturlig å se på mulighetene for å drifte nettet sammenkoblet med 132 kV-nettet i Nordre Nordland og Sør-Troms. Dette vil kunne kreve en overgang til lavohmig jordet nett, men vil trolig ligge en del år frem i tid. Den omsøkte 132 kV-ledningen Gjerelvmo–Kobbvatn er uansett planlagt bygget med gjennomgående jordline og er på den måten tilrettelagt for en eventuell overgang til lavohmig jordet nett. NVE vil i en eventuell konsesjon spesifisere at ledningen skal bygges med gjennomgående jordline.

Vurdering av alternative løsninger

Nord-Salten Kraft søker om to ulike traséalternativer mellom Gjerelvmo transformatorstasjon og Kobbvatnet transformatorstasjon, henholdsvis ca. 400 og 500 meter lange. De samlede kostnadene for ledning og utvidelse av Gjerelvmo transformatorstasjon er anslått til ca. 45,2 MNOK, der kostnadene til ledning er ca. 3,3 MNOK og utvidelse av transformatorstasjonen er ca. 34,15 MNOK. NVE vurderer at det lengste ledningsalternativet vil koste noe mer enn den ca. 100 meter kortere traseen, men at forskjellen vil så liten at det ikke er avgjørende for valg av trasé. Vi viser til vurderinger av traséalternativene i påfølgende kapitler.

3.1.5 Samfunnsøkonomisk vurdering

NVE har gjort en vurdering av de samfunnsøkonomisk analyse av de omsøkte tiltakene, den samlede pakken av både Statnett og Nord-Salten Krafts planlagte anlegg. Tallene fra Statnett tar utgangspunkt i 2016-priser. Det er antatt at ny produksjon idriftsettes i 2020, mens nytt nett er antatt idriftsatt i 2020 for alternativ 1, 2a og 2b og i 2025 for alternativ 3. Senere idriftsettelse for alternativ 3 begrunnes med

at alternativet innebærer store tiltak i regionalnettet som har lang gjennomføringstid, i tillegg til at alternativet krever en ny konsesjonsprosess.

Statnett har benyttet en analyseperiode på 40 år og en kalkulasjonsrente på 6 % for produksjonsanlegg og 4 % for nettanlegg. En oppsummering av Statnetts samfunnsøkonomiske analyse er gitt i Tabell 3. Tabellen viser at det er omsøkt alternativ, alternativ 2a, som kommer best ut. Nullalternativet og alternativ 2b kommer relativt likt ut. Tabellen viser også at alternativ 1 og spesielt alternativ 3 kommer dårlig ut sammenlignet med de øvrige alternativene.

	Alt 0 Reinvestering i eks. stasjon	Alt 1 Utvide eks. stasjon med transf.	Alt 2a Ny stasjon med transf.	Alt 2b Ny stasjon uten transf.	Alt 3 Ny 132 kV Vassmo- Kjøpsvik
Forventede investeringskostnader	-130	-395	-315	-210	-530
Tidspunkt idriftsettelse	2020	2020	2020	2020	2025
Prissatte virkninger (diskontert)					
Investeringskostnader	-110	-340	-270	-180	-370
Drift og vedlikehold	-20	-25	-20	-10	-35
Reinvestering i 2040	-80	-100	-10	-10	-80
Verdi av ny kraftproduksjon	0	50	50	0	0
Overføringstap	0	35	35	0	0
Avbruddskostnader	-5	0	0	-5	-5
Kostnader ved produksjonsrestriksjoner	-50	0	0	-50	-40
Sum prissatte virkninger	-265	-380	-215	-255	-530
Nettovirkninger	0	-140	50	10	-265

Tabell 3 Oppsummering av Statnetts samfunnsøkonomisk analyse

Investeringskostnader

Investeringskostnadene oppgitt i den samfunnsøkonomiske analysen i konsesjonssøknaden er forventningsverdier, som er basisestimater justert for usikkerhet. Kostnadsoverslagene stemmer godt overens med Nord-Salten Krafts konsesjonssøknad og kraftsystemutredningene for midtre Nordland og transmisjonsnettet.

I Statnetts første konsesjonssøknad fra 2011 ble de totale investeringskostnadene for utvidelse av eksisterende Kobbelv stasjon med transformering og ny Gjerelvmø stasjon (alternativ 1) estimert til rundt 160 MNOK. Nå er forventede investeringskostnader for alternativ 1 oppgitt til 395 MNOK. Til sammenligning ble kostnadsestimatet for ny stasjon med transformering (alternativ 2a) grovt estimert til 300–400 MNOK i 2011, og er nå oppgitt til 315 MNOK. NVE valgte derfor å sende krav om tilleggsopplysninger for at Statnett skulle forklare kostnadsøkningen for alternativ 1.

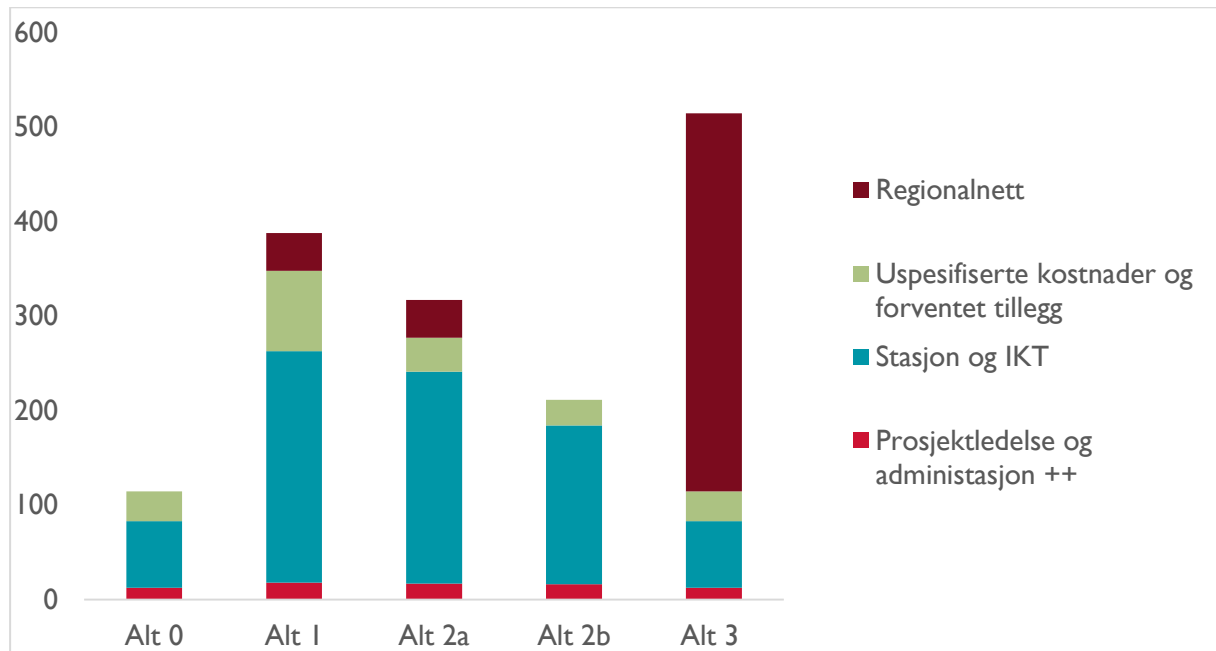
I svar på krav om tilleggsopplysninger oppgir Statnett at kostnadsestimatene fra 2011 og 2016 ikke er direkte sammenlignbare. Kostnadsestimatet fra 2011 er et basisestimat uten forventet tillegg som følge av usikkerhet, mens kostnadsestimatet fra 2016 inkluderer et forventet tillegg på 67 MNOK. Dette kan da forklare noe av kostnadsøkningen. Statnett oppgir at resten av kostnadsøkningen fra 2011 skyldes følgende hovedelementer:

- vanskeligere gjennomføring enn først antatt, herunder stor rasfare og stort behov for oppfølging
- økte interne og eksterne krav, herunder ny beredskapsforskrift og større oppmerksomhet på byggherrens organisering i Statnett
- enkelte elementer var ikke medtatt i kostnadsoverslag fra 2010 herunder kabelanlegg som følge av endret løsning, provisoriske installasjoner etc.
- generell lønns- og prisstigning

NVE mener at det ikke er uvanlig at kostnadsestimatene øker med mer detaljert prosjektering. Samtidig har Kobbelv stasjon en rasutsatt og trang plassering i terrenget, som kan forklare at utvidelse av eksisterende Kobbelv stasjon kan være mer kostbart enn først antatt.

NVE har gått igjennom detaljerte kostnadsoverslag fra 2016, og disse er brutt ned i fem hovedkategorier i Figur 1. NVE mener Statnetts overslag for forventede investeringskostnader er fornuftige.

NVE mener at de uspesifiserte kostnadene og forventede tillegg for alternativ 1 er svært høye, men kan igjen forklares med Kobbelvs rasutsatte og trange plassering som gir stor usikkerhet. Figur 1 viser også at de høye investeringskostnadene i alternativ 3 hovedsakelig er knyttet til 132 kV Vassmo–Kjøpsvik, som er estimert til 400 MNOK alene. NVE kjenner ikke forutsetningene for dette anslaget, men mener dette kostnadsanslaget kan være noe høyt. Tabell 3 viser at dette alternativet uansett kommer svært dårlig ut sammenlignet med andre alternativer.

Figur 1 Investeringskostnader fordelt på hovedkategorier (kilde: Statnett)

Reinvestering i 2040

I Statnetts analyse er det tatt hensyn til reinvestering i eksisterende Kobbelv stasjon. Statnett anslår at en reinvestering i hele GIS-anlegget er nødvendig rundt 2040.

For alternativer uten ny Kobbvatnet stasjon, er det lagt til grunn at Statnett må reinvestere i en helt ny koblings-/transformatorstasjon i 2040 for å erstatte dagens funksjon i Kobbelv stasjon. Kostnaden er anslått til over 200 MNOK. NVE ba om tilleggsopplysninger om bakgrunnen for at Statnett mener at de må reinvestere i en helt ny stasjon i 2040 fremfor å fornye eksisterende stasjon. Statnett oppgir at en reinvestering i eksisterende stasjon vil kreve langvarig utkobling av hele stasjonen, noe de vurderer som uaktuelt. Dette begrunner de med at utkobling av hele stasjonen betyr at Kobbelv kraftverk ikke får produsere. NVE påpeker at fornyelse av en stasjon vanligvis ikke vil kreve langvarig utkobling av hele stasjonen, men Kobbelvs GIS-anlegg kombinert med trang plassering kan forklare hvorfor dette er nødvendig i dette tilfellet. NVE vurderer at selv om en ny stasjon ikke skulle være nødvendig, vil reinvesteringen i eksisterende stasjon mest sannsynlig være relativt kostbar og vanskelig som følge av en trang og rasutsatt plassering.

Statnetts samfunnsøkonomiske analyse har ikke tallfestet restverdien av Kobbelv stasjon i 2040. Statnett skriver i sin sensitivitetsanalyse at de har undersøkt hva som skjer om analyseperioden utvides til 60 år, men at beregningene viser at rangeringen av alternativene ikke endres. NVE har gjennomført egne beregninger som bekrefter at en eventuell restverdi ikke har stor påvirkning på netto nåverdi, og at alternativ 2a fortsatt kommer best ut.

For de alternativene hvor det bygges ny Kobbvatnet stasjon er reinvesteringskostnadene betraktelig redusert. Statnett oppgir at det kun er nødvendig å fornye det gjenværende feltet og samleskinnen som knytter Kobbelv og Kobbvatnet sammen. Statnett mener dette kan gjennomføres uten større utkoblinger og at eksisterende bygninger kan brukes videre. Statnett estimerer at reinvesteringskostnadene vil være omtrent 20 MNOK. NVE mener dette kostnadsanslaget virker rimelig.

Drift og vedlikehold

Drifts- og vedlikeholdskostnader er anslått i Statnetts samfunnsøkonomiske analyse. Det er her tatt utgangspunkt i faste satser for drifts- og vedlikeholdskostnader for de ulike komponentene, samt tatt hensyn til hovedrevisjon av eksisterende GIS-anlegg i Kobbelv stasjon i nullalternativet. Kostnadsanslagene for drift- og vedlikehold ligger i området for tilsvarende prosjekter, og NVE mener det er fornuftige anslag.

Statkraft oppgir i sin høringsuttalelse at omsøkt alternativ vil påføre Statkraft 3–3,5 MNOK i økte årlige drifts- og vedlikeholdskostnader. Dette tilsvarer en nåverdi på 60–70 MNOK. Statnett har ikke kommentert dette estimatet i sine kommentarer til høringsuttalelsene. Til sammenligning har Statnett estimert at de totale drifts- og vedlikeholdskostnadene for omsøkt alternativ tilsvarer en nåverdi på omtrent 20 MNOK. NVE mener at Statkrafts økte drifts- og vedlikeholdskostnadene ikke er nok til endre rangeringen mellom alternativene.

Tapskostnader

Tapskostnader oppgitt i Statnetts samfunnsøkonomiske analyse er basert på beregninger av Nord-Salten Kraft. Overføringstap er da beregnet i en nettmodell med middelveier for last og produksjon per måned og er estimert til ca. 16,1 GWh for nullalternativet i et normalt år. Det er antatt at alternativ 2b og 3 ikke gir endringer i tap. Alternativ 1 og 2a gir tosidig forsyning av regionalnettet, og de beregnede tapene reduseres til ca. 10,7 GWh årlig. Statnett oppgir at dette tilsvarer en nåverdi på rundt 35 MNOK i reduserte overføringstap. NVE har gjennomført egne lastflytanalyser og beregninger som understøtter dette estimatet.

Forventede avbruddskostnader

Forventede avbruddskostnader er av Statnett estimert til å utgjøre 0,3 MNOK/år for alle alternativer uten tosidig forsyning av Nord-Saltens Krafts regionalnett (alternativ 0, 2b og 3). Til sammenligning er forventede avbruddskostnadene for hele Nord-Salten Krafts regionalnett oppgitt til 0,5 MNOK/år i KSUen for midtre Nordland. Bakgrunnen for de lave avbruddskostnadene er at ved feil og avbrudd kan lokal produksjon forsyne forbruket i Nord-Salten Krafts nett. For alternativ 1 og 2a med tosidig forsyning, mener Statnett at forventede avbruddskostnader vil være tilnærmet lik null.

NVE mener avbruddskostnadene mest sannsynlig vil være lave, men en svakhet er at Statnetts beregninger ikke tar hensyn til fremtidig lastøkning i området. Samtidig gjenspeiler ikke tallene risikoen knyttet til langvarig reparasjon av luftspenn. Ifølge Statnett vil reparasjon av fjordspenn normalt ta 2-4 måneder, og man er da helt avhengig av lokal produksjon i området i en lengre periode. Dette kan gi risiko for langvarig avbrudd eller rasjonering dersom det ikke er nok vann i magasinene. Med forventet lastøkning i området, vil risikoen for dette øke i fremtiden.

Nytte av ny produksjon

Alternativ 1 og 2a gir plass til ny produksjon i Nord-Salten Krafts regionalnett, og Statnett mener dette tilsvarer en netto nåverdi på omtrent 50 MNOK.

NVE har beregnet netto nåverdi for all konsesjonsgitt og konsesjonssøkt kraftproduksjon i området. Andre planer om ny produksjon er ikke hensyntatt. Kostnadsestimaterne er hentet fra bakgrunn for vedtak og konsesjonssøknader. Kostnadsestimaterne er justert til 2016-nivå ved å anta en årlig kostnadsøkning på 3,4 % frem til 2016. Kostnadsøkningen er basert på gjennomsnittlig kostnadsøkning 2010–2014 fra NVEs rapport «Kostnader i kraftsektoren». Utbyggingskostnaden for småkraft er i gjennomsnitt rundt 4 kr/kWh. Drift- og vedlikeholdskostnader er satt til 7 øre/kWh for alle kraftverk.

For å beregne den økonomiske nytteverdien av ny produksjon har NVE brukt verdier for årlig produksjon og årlig vinterproduksjon fra konsesjonssøknader. Videre har vi brukt NVEs basisscenario for kraftpriser mot 2030 hvor prisene er flate etter 2030. Kraftprisene inkluderer også elsertifikater (15 øre/kWh) da det kan ses på som et mål (verdsetting) av at kraften er fornybar.

Resultatet av NVEs beregningene er at nytten av ny produksjon tilsvarer en netto nåverdi på rundt 52 MNOK. Avrundet til nærmeste 5 MNOK gir dette samme estimat som Statnett.

Kostnader ved produksjonsrestriksjoner

I Statnetts analyse er det beskrevet flere kostnader knyttet til at regulerbar produksjon må tilpasse sin produksjon til ledig kapasitet i nettet. Dette er kostnader som man kan unngå ved tosidig forsyning til Nord-Salten Krafts regionalnett (alternativ 1 og 2a). Basert på tall fra Nord-Salten Kraft har Statnett estimert en netto nåverdi på 5 MNOK knyttet til vanntap og ytterligere 5 MNOK knyttet til ekstra vaktberedskap. Det er i tillegg oppgitt kostnader knyttet til at regulerbar produksjon i området ikke kan utnytte sin fleksibilitet fullt ut. Statnett har da anslått at 10 % av den regulerbare produksjonen i området kan utnyttes bedre med økt nettkapasitet. Dette inntektstapet er av Statnett anslått til en netto nåverdi på 40 MNOK.

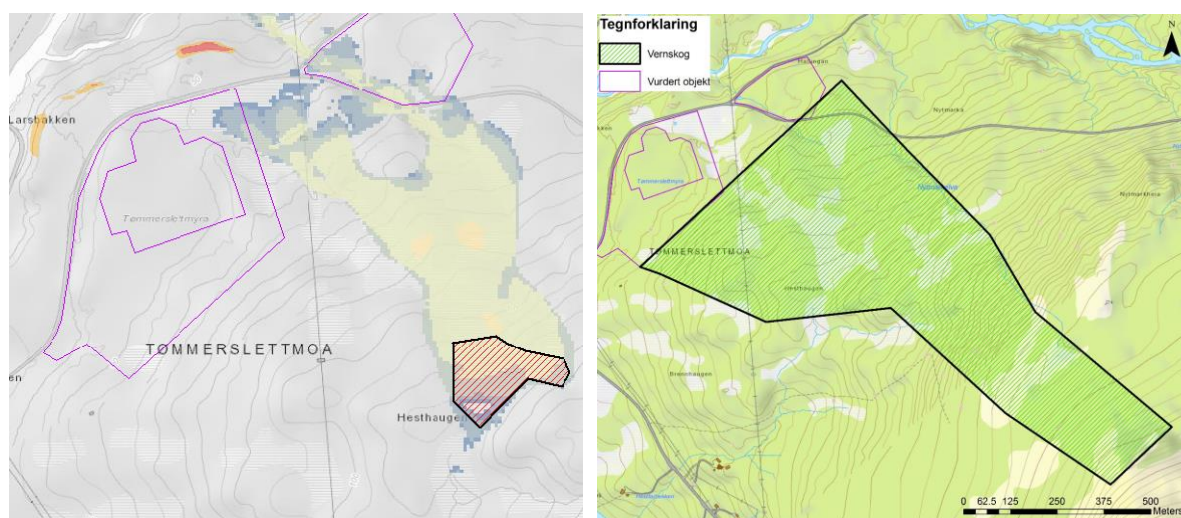
NVE mener det er svært vanskelig å anslå inntektstapet som følge av mindre fleksibel produksjon. NVE har forsøkt å estimere inntektstapet ved hjelp av NVEs verdifaktorer for regulerbar og uregulerbar produksjon, men usikkerheten er stor. Verdifaktorene sier noe om hvor mye mer den regulerbare vannkraften får betalt for én GWh produksjon sammenlignet med én GWh uregulerbar produksjon. Bakgrunnen er at en produsent med regulerbar vannkraft kan velge å produsere mer når

prisene er høye og dermed i snitt få bedre betalt for sin produksjon. Basert på NVEs verdifaktorer mener NVE at Statnetts anslag på inntektstapet kan være noe høyt. Dette endrer imidlertid ikke rangeringen mellom alternativene.

3.2 Fare for naturpåkjenninger

Kobbvatnet transformatorstasjon vil ha større avstand fra Kviturtinden enn de tidligere planlagte stasjonsløsningene ved Kobbelv kraftverk, og vil derfor være mindre utsatt for skredfare. Statnetts undersøkelser viser at den årlige nominelle sannsynligheten for at stasjonens inngjerdede område blir utsatt for naturpåkjenninger som snøskred, snøsørpeskred, steinsprang og flom er estimert til mindre enn 1:1000. Dette tilfredsstiller sikkerhetsklasse S2 i TEK 17.

Undersøkelsene viser samtidig at det vil kunne gå snøsørpeskred fra myrområdet ved Hesthaugen og inn mot østsiden av transformatorstasjonen. I NGIs skredrapport fremgår det at området nordøst for stasjonen, deriblant et deponi, vil være utsatt for en årlig nominell sannsynlighet for skred som er større enn 1:1000. Bjørkeskogen i fjellsida har en viss verneeffekt mot skred, og i skredvurderingene er det tatt utgangspunkt i at vegetasjonen beholdes som i dag. Hvis skogen fjernes over større arealer, vil det kunne føre til at skredene får større utbredelse. Statnett opplyser at skogen har middels bonitet og er lite drivverdig.

Kartet til venstre viser simuleringer av snøsørpeskred, mens kartet til høyre viser vernaskogen (kilde: NGI).

Lovverket gir ingen konkrete krav til hvilken skredfare som er akseptabel for viktige nettanlegg. NVEs utgangspunkt er at viktige stasjoner skal plasseres på så trygge steder som mulig, men erkjenner at en viss fare for naturpåkjenning må aksepteres der geografien er krevende. Salten har et krevende terreng som begrenser mulighetene for plasseringer som er ikke utsatt for naturpåkjenning, samtidig som det er en hensiktsmessig nærhet til Kobbelv kraftverk og Gjerelvmo transformatorstasjon. NVE vil peke på at det er positivt at den omsøkte stasjonsplasseringen er mindre utsatt enn tidligere plassering. NVE vurderer at en årlig, nominell sannsynlighet for skred på mindre enn 1:1000 er et akseptabelt nivå i dette tilfellet.

Slik stasjonen er planlagt i dag så vil den ikke utsettes for snøsørpeskred, men ved en eventuell fremtidig utvidelse av stasjonen østover, vil også det inngjerdede området kunne bli utsatt for skredfare. NVE anser at det vil være lenge til en utvidelse blir aktuelt. NVE mener det ikke er nødvendig å vurdere nye plasseringer av stasjonen, men at sørpeskred utgjør en fare i nærheten av stasjonen som det bør tas hensyn til. NVE vil peke på at situasjonen ved stasjonen vil kunne bli

forandret om f.eks. et skred skulle ta med seg store deler av vegetasjonen. NVE vil i en eventuell konsesjon be Statnett vurdere om det allerede nå er hensiktsmessig å anlegge sikringstiltak av stasjonsområdet mot snøsørpeskred (skredvoll etc.) og at dette skal omtales i MTA-planen.

Også ledningstraseer er sårbare for ras, og omstrukturering av sentralnettet som Statnett søker om vil medføre at til sammen fire mastepunkter på sentralnettforbindelsen Salten–Kobbelv–Ofoten flyttes bort fra Kviturfjellets bratte vestsida. Dette medfører at ingen mastepunkter av betydning for sentralnettets evne til nord-sør transitt er direkte eksponert for ras i dette konkrete området. NVE påpeker likevel at nettanlegg av betydning for innmatingen av Kobbelv kraftverk, ligger i det rasutsatte området, men at sentralnettet for øvrig vil bli mindre sårbart.

3.3 Vurdering av naturmangfold

Virkningene for biologisk mangfold ved bygging av kraftledninger og transformatorstasjoner av denne størrelsen knytter seg hovedsakelig til risiko for fuglekollisjoner, elektrokusjon av fugl og direkte arealbeslag i områder og naturtyper med rik eller viktig vegetasjon. Direkte inngrep i viktige naturtyper kan i mange tilfeller unngås med justering av traseen eller masteplassering. Risiko for fuglekollisjoner og elektrokusjon vil være avhengig av hvilke arter som finnes i et område, ledningens plassering i terrenget og mastetype/lineoppheng.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 skal drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

3.3.1 Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldloven § 8 krever at beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på tilstrekkelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Dette kravet skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at naturmangfoldet blir skadet. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på:

- tiltakshavernes beskrivelse av tiltaket og vurdering av konsekvenser i søknad og tilleggssøknader
- innkomne høringsuttalelser
- Miljødirektoratets Naturbase
- Artskart inkludert artsobservasjoner fra Artsdatabanken
- Norsk rødliste for arter 2015

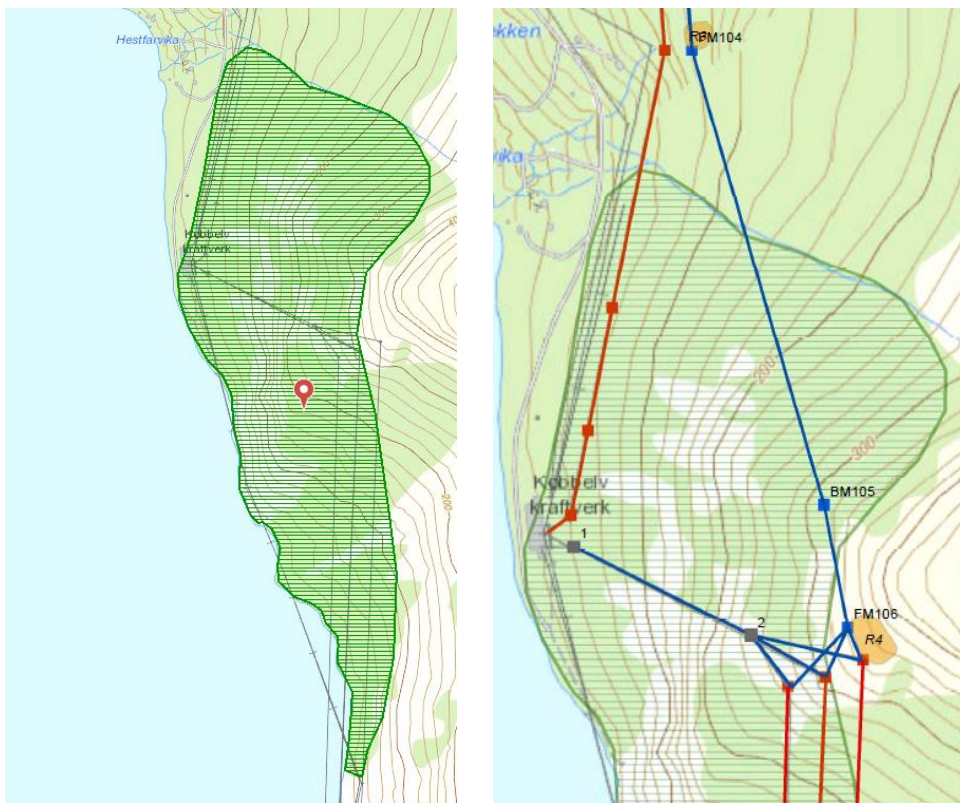
3.3.2 Virkninger for flora

I fjellsida på vestsida av Kobbvatnet er det en viktig naturtype, «bjørkeskog med høgstauder». Det totale arealet er angitt å være 591 dekar. Naturtypen er noe påvirket av tekniske anlegg i dag, siden Kobbelv kraftverk og flere kraftledninger befinner seg innenfor det registrerte området.

I nordre del av naturtypen og i områdene videre mot den planlagte transformatorstasjonen, befinner det seg flere granplantefelt med middels bonitet. Denne skogen kan bli 25–30 meter høy, og en strekning på ca. 250 meter sørover fra mast FM104 (øverst på kartet til høyre) må ryddes. Bjørk- og furuskogen vil derimot kun unntaksvis bli opp til 20 meter høy, og det ikke er behov for å hogge denne skogen. Hvis det likevel skal være behov for noe rydding i den viktige naturtypen, vurderer NVE at det er hensiktsmessig med skånsom rydding i ledningstraseen. I en eventuell konsesjon vil NVE kunne sette vilkår om dette.

Fylkesmannen i Nordland ber i sin uttalelse om at ledningen bygges slik at det blir minst mulig inngrep i naturtypen. NVE vurderer at rydding av granplantefeltene ikke vil være negativt for naturtypen, men at dette heller vil ha en positiv virkning for naturtypen siden dette vil åpne for at mer stedege arter kan få vokse frem i ryddebeltet. Siden det blir lite behov for å rydde naturskogen, fordi linene henger over trærne, vurderer NVE at den nye ledningen vil gi små inngrep i naturtypen. Selv om denne strekningen har lite vegetasjon, vurderer NVE det som positivt at avgreiningen ned til Kobbelv kraftverk planlegges å rives.

Kartet til venstre viser hele den viktige naturtypen «bjørkeskog med høgstauder», mens kartet til høyre viser eksisterende og planlagte ledninger som berører naturtypen».

Statnett opplyser i søknaden at det rett øst for den planlagte transformatorstasjonen, området kalt Tømmerslettmyra, trolig er en minerotrof fattigmyr. Alle åpne myrflater i Norge er i dag nær truet iht. norsk rødliste for naturtyper. Statnett opplyser at myra ikke vil bli berørt av den nye stasjonen, og NVE vurderer på dette grunnlaget at naturtypen ikke vil bli vesentlig påvirket av det omsøkte tiltaket.

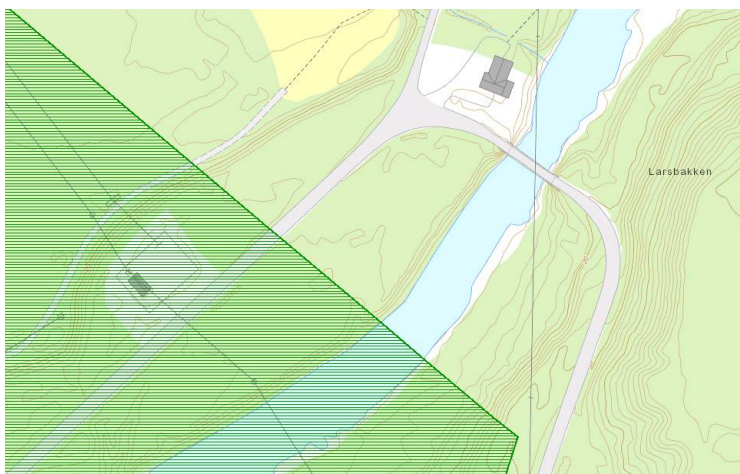
Fylkesmannen ber om at etableringen av riggområde, nye mastepunkt og nye ledninger bør gå minst mulig på bekostning av furuskogen i området. Den nye kraftledningen vil ha et ryddebelte på 40 meters bredde, men NVE forutsetter at tiltakshaver ikke hogger mer skog enn hva som er nødvendig

for å bygge og drive de aktuelle anleggene på en sikker måte. NVE vil kunne sette vilkår om at det skal utarbeides en MTA-plan, der skoghogging er en av temaene som er standard i en slik plan.

Området rundt nordre del av Kobbvatnet er registrert som naturtypen «deltaområde» på i alt 1795 dekar. Gjerelvmo transformatorstasjon befinner seg helt i randsonen av det registrerte området, så den planlagte 132 kV-ledningen vil ha en liten berøring av naturtypen. Ledningen vil ved begge traséalternativer skape et ryddebelte i et område med bjørkeskog, men NVE vurderer at dette i liten grad vil påvirke verdien av naturtypen.

Der ledningen krysser over Gjerelva forutsetter NVE at Nord-Salten Kraft sikrer at kantvegetasjonen langs Gjerelva blir opprettholdt, jf. vannressursloven § 11. I en eventuell konsesjon vil NVE kunne be om at dette hensynet blir omtalt i en MTA-plan.

Karet viser deler av naturtypen «deltaområde», med Gjerelvmo transformatorstasjon til venstre.

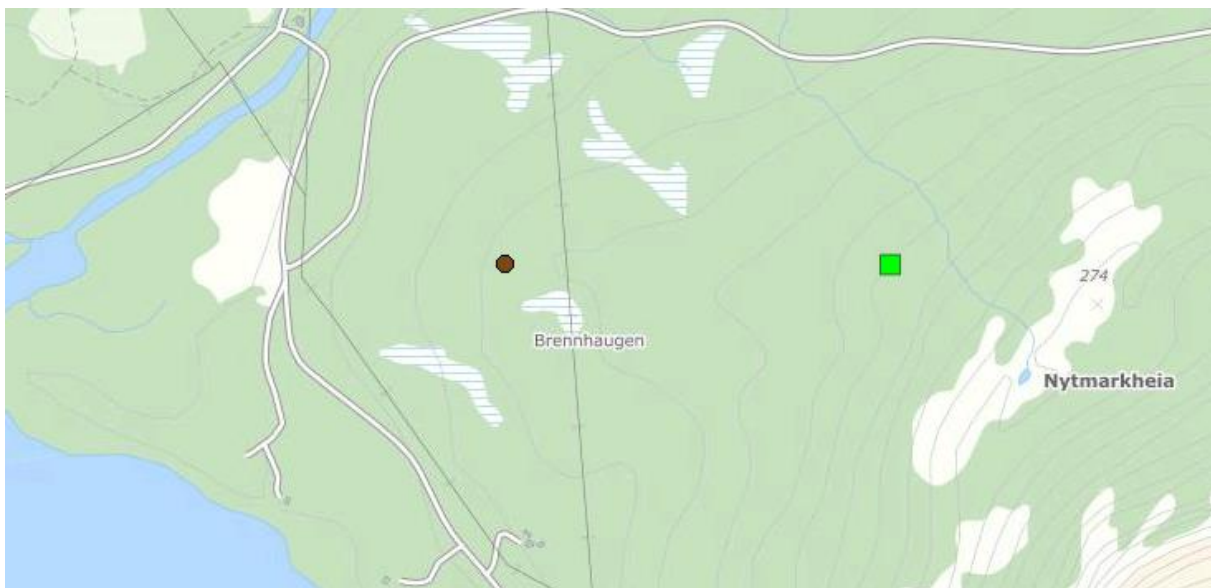
3.3.3 *Virkninger for fauna*

I samme område som naturtypen «bjørkeskog med høgstauder» er det registrert dvergfalk (livskraftig – LC i norsk rødliste for arter) og lirype (nær truet – NT i norsk rødliste for arter). Dvergfalken er en svært dyktig flyver som generelt er lite utsatt for kollisjoner med liner. Det kan likevel ikke utelukkes at kollisjoner kan forekomme, og at det i så fall kan påvirke lokal bestand, men ikke bestanden regionalt eller nasjonalt. Rype er en mer kollisjonsutsatt art på grunn av tyngde og dårligere manøvreringsevne. Fuglene er mest utsatt for kollisjoner når linene går like over tretoppene. Merking av linene gjør linene mer synlige og kan derfor redusere risikoen for kollisjoner. I store deler av naturtypen er vegetasjonen lav, noe som gir god avstand opp til linene. NVE vurderer at merking av linene i dette tilfellet vil gi liten endring i kollisjonsrisikoen.

Fylkesmannen peker på to områder ved den planlagte transformatorstasjonstomta der det sannsynligvis foregår storfuglleik. Det ene området ligger ved Nymarkheia anslagsvis 300–400 meter øst for den planlagte 420 kV-ledningen. Området ved Brennhaugen ligger anslagsvis 100–200 meter sør for den planlagte transformatorstasjonen, og omtrent like langt fra et mastepunkt som skal bygges om på den eksisterende ledningen. For sistnevnte område ber fylkesmannen om at det vurderes å flytte det nærliggende riggområdet om det blir sannsynliggjort at det kommer i direkte konflikt med leikområdene. Samtidig ber de om at etableringen av riggområde, nytt mastepunkt og nye ledninger i minst mulig grad påvirker furuskogen i området. Fylkesmannen ønsker også vilkår om at det ikke bør foregå anleggsarbeid 1.april–15. mai. Statnett sier i sin kommentar at det vil være mulig å tilpasse anleggsarbeidet til å starte 15. mai.

Storfuglleik foregår på spesifikke steder som brukes over flere år. Storfugl kan være sensitiv for forstyrrelser i leikperioden. Området ved Nymarkheia blir ikke direkte påvirket av nye anlegg, men NVE vurderer at det vil kunne bli utsatt for støy i anleggsfasen, noe som kan påvirke storfuglleiken. Området ved Brennhaugen ligger nært inntil den planlagte stasjonen, samtidig som ombyggingen av den eksisterende ledningen også vil komme relativt nært inntil det registererte området. NVE vil i en eventuell konsesjon kunne sette vilkår om at det skal kartlegges om områder for storfuglleik er i bruk og at anleggsarbeid så langt det lar seg gjøre skal ivareta hensynet til storfuglleik.

I driftsfasen kan ikke NVE utelukke at storfugl unnviker området ved stasjonen, i første rekke området ved Brennhaugen. Dette vil kunne ha noe negativ virkning for den lokale bestanden av storfugl, men ikke for den regionale eller nasjonale bestanden, etter NVEs vurdering.

Kartet viser de to leiklassene (brun og grønn prikk) ved den planlagte transformatorstasjonen.

Fylkesmannen i Nordland opplyser i uttalelsen at det er registrert hekking av hønsenhauk (nær truet i norsk rødliste - NT) i området, blant annet et reir ved Mastermoa, 350–400 meter nordvest for det nordlige påkoblingspunktet 420 kV-ledningen. Det kan finnes flere slike reir i området og fylkesmannen ber om at det settes vilkår om at det ikke skal foregå anleggsarbeid i perioden 1. mars til 15. juli. Som nevnt over, mener Statnett det vil være mulig å starte anleggsarbeidet først 15. mai, men at det er lite ønskelig å ikke ha anleggsarbeid i hele perioden som fylkesmannen foreslår. Det begrunnes med at barmarkssesongen er kort, samtidig som arbeidet må tilpasses når det er mulig å få utkoblinger av nettet, noe som gjerne er på sommerstid. Statnett foreslår at de registrerer om det finnes hønsenhauk i området den våren anleggsarbeidet starter, og at anleggsarbeidet tilpasses hvis det er hekking innenfor en avstand på 500 meter fra anleggsområdet. Statnett viser til «Naturmangfold og planlegging av snøskutertraseer, Miljøkommune.no (2016)». Her opplyses det at den mest sårbare perioden for hønsenhauk er i februar til april, og at det oppgis en varsomhetssone på 500 meter.

Varsomhetssonen som Statnett viser til er satt i forbindelse med snøskuterkjøring og NVE mener dette kan være overførbart til anleggsarbeid på bakken, men er mindre overførbart til anleggsarbeid med helikopterflyging. Avstanden mellom området reiret befinner seg i og den planlagte stasjonen er over 500 meter. NVE vurderer at denne avstanden er såpass stor at anleggsarbeidet på bakken ikke vil medføre vesentlige virkninger for hekkende fugl. NVE mener derfor det vil sette for store begrensninger om ikke noe anleggsarbeid kan starte før midten av juli. NVE er enig i at perioden på

våren er den mest sårbare, og at det vil redusere mulige virkninger om støyende anleggsarbeid unngås i de mest sårbare periodene.

NVE vil i en eventuell konsesjon kunne sette vilkår om at det skal kartlegges om kjente hekkeplasser for hønehauk er i bruk og at anleggsarbeid så langt det lar seg gjøre skal ivareta hensynet til hekkende hønehauk.

3.3.4 Samlet belastning på økosystemer

Etter naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningene på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen det er eller vil bli utsatt for. I følge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 81-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette, er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkningen på økosystemet, hvor vi både tar hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidig inngrep.

Det aktuelle området inneholder flere større energianlegg i dag, i hovedsak Kobbelv kraftverk og 420 kV-ledningen fra Salten til Ofoten. De planlagte tiltakene innebærer en ny stasjon, samtidig som det bygges ca. 1 km mer kraftledning enn det er i området i dag. NVE viser til vurderingene over og vurderer at de nye tiltakene ikke medfører vesentlige endringer av den samlede belastningen i området i driftsfasen.

3.3.1 Kostnadene ved miljøforringelse, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet.

I naturmangfoldlovens § 12 står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil NVE i en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak tiltakshaver må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet. NVE har vurdert aktuelle avbøtende tiltak i kapitlene over. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

3.4 Vurdering av visuelle virkninger

Visuelle virkninger av transformatorstasjonen

Den planlagte transformatorstasjonen vil bestå av flere bygninger, der transformatorsjakten, kontrollbygget og et lagerbygg er de største, i tillegg kommer et utendørs koblingsanlegg. I en eventuell konsesjon vil NVE kunne sette vilkår om at det skal påses at bygninger etableres i samsvar med kravene i forskrift om tekniske krav til byggverk der dette er relevant.

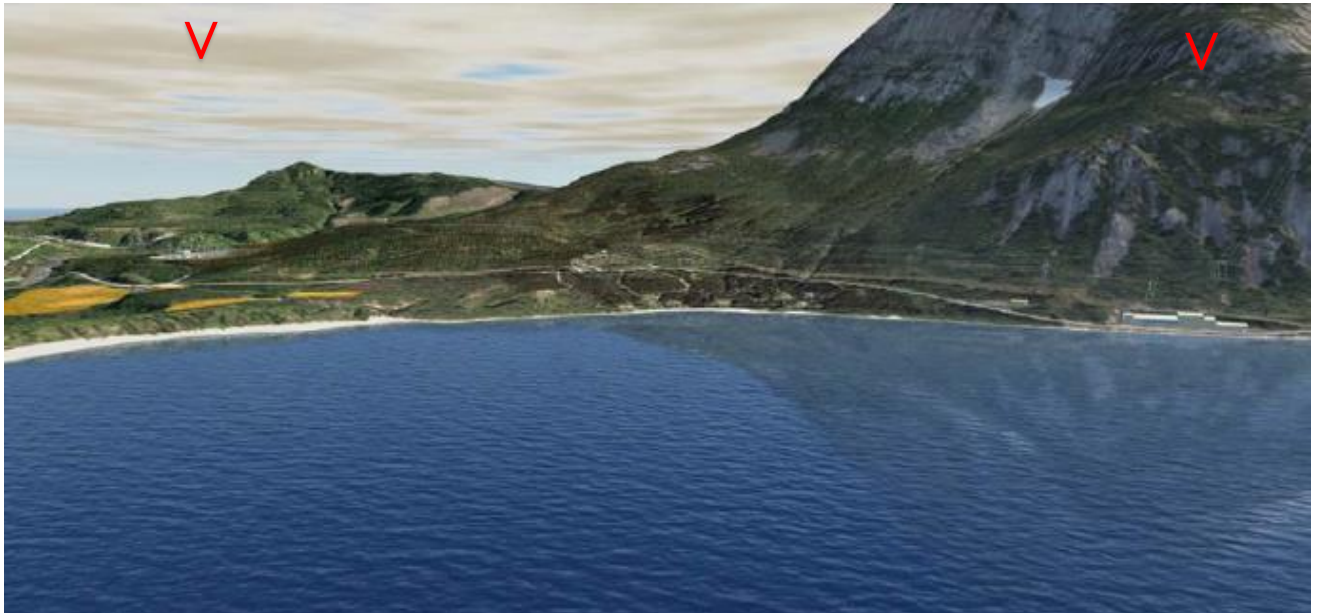
Området der de nye anleggene er planlagt er skogkledd dalfører rundt Kobbvatnet, der landskapet avgrenses av bratte og høye fjell. Området der den nye transformatorstasjonen er planlagt består i hovedsak av halvåpen bjørk- og furuskog, og noen åpne myrområder. Det finnes også flere granplantefelt.

Den nye transformatorstasjonen er planlagt på en flate som ligger lavt i terrenget. Ved å beholde vegetasjonen mellom veien til Kobbelv kraftverk og den planlagte transformatorstasjonen, vil dette skape en skjerm for innsyn fra dalen og området rundt Kobbvatnet. Anlegget vil imidlertid være synlig fra posisjoner høyt i terrenget, som fjellene rundt Kobbvatnet.

Bildet viser tiltaksområdet, med Kobbelv kraftverk til høyre i bildet og den nye stasjonen til venstre. Foto: NVE

Bildet viser en 3D-modell av den nye anleggene. Deponier ses som gule felter. Kilde: Statnett

Det er spredt bebyggelse rundt nordlige halvdel av Kobbvatnet, der det hovedsakelig er hytter på den østlige siden, der stasjonen er planlagt. Statnett informerer om at transformatorstasjonen ikke vil være synlig fra bebyggelsen ved Kobbvatnet. Nærmeste bebyggelse er ei hytte som befinner seg ca. 250 meter rett sør for gjerdet på den planlagte stasjonen, og ca. 100 meter fra planlagt massedeponi utenfor stasjonsgjerdet. Det befinner seg ei ubebygde tomt ytterligere 50 meter lenger sør for hytta. Jørn-Tore Johansen eier hytta og sier i en uttalelse at stasjonen vil gå ut over blant annet trivselen. NVE er enig i

at en ny, stor transformatorstasjon vil sette preg på nærområdet til hytta, som vil få et mer teknisk og nedbygd preg. Vegetasjonen vil imidlertid forhindre innsyn til stasjonen fra hytta. NVE vurderer at det ikke vil være visuelle virkninger sett fra hytta, men at nærområdet vil bli påvirket negativt. Samlet sett vurderer NVE at transformatorstasjonen vil være skånsomt plassert i terrenget og at de visuelle virkningene av stasjonen vil være små fra bebyggelse og veier.

Visuelle virkninger av kraftledningene

Den nye 420 kV-ledningen er planlagt parallelt med og på østsiden av dagens ledning. Vegetasjonen gir mastene og linene bakgrunnsdekning og gjør dem lite synlige fra området rundt Kobbvatnet. Ryddebeltene under ledningene vil ofte være den mest synlige delen av en ny kraftledning, særlig på vinterstid når kontrasten til de skogkleddede områdene blir større. Som beskrevet i kapittel 3.3, vil det være lite behov for å rydde naturskogen under ledningen ned fra Kviturtinden. NVE vurderer dette som den mest eksponerte delen av ledningen, og det vil redusere de visuelle virkningene at det ikke er et ryddebelte under ledningen. Som angitt i samme kapittel, vil NVE i en konsesjon kunne sette vilkår om at eventuell rydding av naturskogen gjøres skånsom. Dette vil også redusere visuelle virkninger.

Siden den nye ledningen planlegges på østsiden av dagens ledning, vil fortsatt dagens ledning være den som befinner seg nærmest bebyggelsen. Bebyggelsen som ligger nærmest den nye ledningen er ei hytte ca. 100 meter unna og en bolig i en avstand på ca. 130 meter. Bebyggelsen på østsiden av Kobbvatnet er vendt mot vannet, der de planlagte anleggene befinner seg i bakkant av bebyggelsen. NVE vurderer at så lenge det er vegetasjon mellom bebyggelsen og eksisterende ledning, vil ledningen gi små visuelle virkninger sett fra bebyggelsen.

Statnett har søkt om å få sette opp et par master i aluminium for å teste dette materialet. De opplyser at master i aluminium vil være blankere enn vanlige stålmaster. Det er tidligere benyttet aluminium på ei mast på ledningen Øvre Årdal–Fortun i Sogn og Fjordane. Denne masten er minst 45 år gammel og er ifølge Statnett blitt mattet på de sidene som har vært utsatt for vær og vind. Aluminium ser ut til å mattes relativt raskt til et visst nivå, men den vil likevel vil gi mer refleksjon enn stålmaster. Det kan benyttes natur-eloksering (kjemisk behandling i oksiderende bad) for å matte aluminium, men Statnett opplyser at dette gir en betydelig økning i kostnadene. Statnett peker på mastepunkt 103 og 105 som de mest aktuelle for å teste ut masten. Mastepunkt 3 befinner seg på et relativt flatt område nært den planlagte transformatorstasjonen, mens mastepunkt 105 ligger oppe på fjellet rett øst for Kobbelv kraftverk. NVE vurderer at mastepunkt 103 har en lite eksponert plassering, mens mastepunkt 105 vil være synlig fra større områder rundt Kobbvatnet. NVE mener at aluminiumsmaster er teknologi som er interessant å få testet under noe ulike miljøforhold, selv om mastene vil kunne være mer synlige enn stålmaster i sterkt sollys.

Nord-Salten Kraft har konsesjon for en ca. 1,9 km lang kraftledning til Kobbelv kraftverk. En ledning til Kobbvatnet transformatorstasjon til bli vesentlig kortere og man unngår bebyggelsen ved Kobbvatnet, slik den tidligere konsesjonsgitte ledningen ville gjøre. NVE vurderer at Nord-Salten kraftlags planlagte 132 kV-ledning til Kobbvatnet transformatorstasjon vil gi mindre visuelle virkninger enn den det er gitt konsesjon for, og begrenser seg til å være et nytt teknisk anlegg i området rundt Gjerelvmo transformatorstasjon. Traséalternativ 1.0 innebærer at ryddebeltet og ledningen vil være synlig fra området rundt Gjerelvmo transformatorstasjon. Alternativ 1.1 vil være mer synlig fra veien og der det passerer forbi bygningen tilhørende Statkraft. Siden ledningen vil være relativt kort og går i et område som inneholder flere ledninger, transformatorstasjon og veier, mener NVE at de visuelle virkningene vil være små.

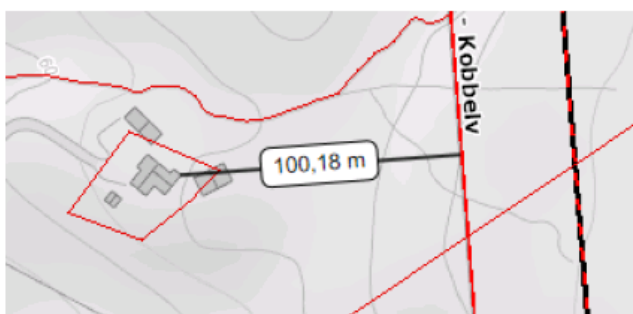

Bildet viser dagens 22 kV-kraftledning i retning Kobbelv kraftverk, sett fra Gjerelvmo transformatorstasjon. Den nye 132 kV-ledningen vil krysse over 22 kV-ledningen og gå mot transformatorstasjonen (mot venstre i bildet). Foto: NVE

3.5 Vurdering av virkninger for bebyggelse

I dette kapitlet omtales andre virkninger for blant annet boliger og hytter enn rene visuelle virkninger.

Statnett har beregnet at utredningsgrensen for magnetfelt på $0,4 \mu\text{T}$ vil være ca. 23 meter fra senter på den vestligste kraftledningen (dagens ledning). Nærmeste bolig (gnr. 16 bnr. 10) befinner seg ca. 130 meter fra den planlagte 420 kV-ledningen, mens den ligger ca. 100 meter fra eksisterende ledning. Denne avstanden er så stor at boligen ikke vil få magnetfelt over utredningsnivået. NVE slår fast at det ikke vil være behov for å vurdere tiltak for reduksjon av magnetfeltet, jf. forvaltningsstrategien for magnetfelt fra kraftledninger. NVE vil derfor ikke gjøre ytterligere vurderinger av magnetfelt.

Figuren viser eiendommen gnr. 16 bnr. 10 med en avstand på ca. 100 meter fra eksisterende ledning (rød) og ca. 130 meter til ny ledning (stiplet sort).

Statkraft eier et lagerbygg ved Gjerelvmo. Traséalternativ 1.1 for Nord-Salten Krafts ledning vil passere like forbi bygningen, og Statkraft har i forhåndsuttalelse til Nord-Salten Kraft informert om at den planlagte ledningen vil kunne legge begrensninger på tomten deres. Byggeforbudsbeltet vil forhindre bygging av nye viktige bygninger i en sone på 10 meter ut fra ledningens ytterste fase, men legger ikke begrensninger på dagens bruk av tomta, som f.eks. parkering. NVE vurderer at traseen vil

gi små virkninger, men at byggeforbudsbeltet kan begrense fremtidig utnyttelse av tomter der lagerbygget står.

3.6 Vurderinger av virkninger for friluftsliv

De planlagte anleggene befinner seg ved innfartsårene til viktige friluftsområder videre østover, men siden det er flere hytter i området ved Kobbvatnet vil også området her brukes til ulike friluftaktiviteter. Den nye transformatorstasjonen vil medføre et arealbeslag, men ut over dette mener NVE at tiltaket gir små visuelle virkninger sett fra nærområdene. Sett fra punkter høyt i terrenget, som fjellene rundt Kobbely, vil transformatorstasjonen være mer synlig og gi et mer teknisk preg til området. NVE vurderer at avstanden til fjellene er såpass stor at de visuelle virkningene vil bli små.

3.7 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø

I søknaden fremgår det at området der tiltakene er planlagt ikke inngår i noe helhetlig kulturmiljø og at det heller ikke finnes kjente automatisk fredede kulturminner i området. Sametinget befarte området i 2016 og sier i uttalelse at det ikke ble avdekket automatisk fredede samiske kulturminner. Nordland fylkeskommune har ikke gitt noen høringsuttalelse til NVE, men har i forbindelse med utarbeidelse av søknaden opplyst til Statnett at det ikke vil være behov for å gjennomføre undersøkelser etter kulturminneloven § 9 på planområdet. På overstående grunnlag legger NVE til grunn at tiltakene ikke vil komme i konflikt med kjente automatisk fredede kulturminner.

3.8 Vurdering virkninger for reindrift

Søknaden opplyser at området rundt Gjerelvmø er registrert som vår- og høstbeite tilhørende Stajggo-Hábmer reinbeitedistrikt. Ingen registrerte trekk- eller flyttleier berøres. Fylkesmannen i Nordland sier i sin uttalelse at den planlagte stasjonen vil føre til tap av beiteareal, samtidig som reinen vil unngå fra området rundt stasjonen og dermed gjøre det mindre verdt som beiteareal. Fylkesmannen sier videre at området rundt stasjonen ikke vil være egnet for beite i anleggsfasen.

Statnett sier i sin kommentar til høringsuttalelsen at de vil opprette kontakt med reinbeitedistriktet for å finne tiltak som avbøter på eventuelle konflikter mellom anleggsarbeidet og reindriftsaktiviteten i området. De sier videre at anlegget vil bygges i utkanten av reinbeiteområdet og mener derfor at konsekvensene for reindrift vil være begrenset.

Området der transformatorstasjonen planlegges har Kobbvatnet i sør og Kviturfjellet i øst. NVE ser at terrenget gjør at stasjonen naturlig befinner seg i utkanten av hva som kan forventes benyttet som beiteområde. Hvilke virkninger tiltakene har avhenger i alle tilfeller av hvor mye området blir brukt som beiteområde.

Anleggsfasen vil føre med seg støy, transport og aktivitet i området ved Kobbvatnet, og NVE regner med at dette vil bidra til at reinen vil holde seg borte fra området i perioden når arbeidene pågår. Dette vil redusere potensielle beiteområder i anleggsperioden, anslått til to år. I en eventuell konsesjon vil NVE kunne sette vilkår at det i en miljø-, anleggs- og transportplan skal beskrive særskilte behov og muligheter for å tilpasse anleggsvirksomheten til reindriften bruk av områdene.

Stasjonsarealet vil bli et direkte arealtap, men med et arealbeslag på ca. 27 dekar vurderer NVE at dette arealbeslaget alene ikke gir en vesentlig reduksjon i samlet beiteareal. NVE er enig med fylkesmannen i at menneskelig aktivitet tilknyttet transformatorstasjonen vil kunne føre til at reinen holder seg unna nærområdene til stasjonen. De nye kraftledningene vil ikke føre til direkte arealbeslag, men er med på å øke graden av utbygging i området. NVE kan ikke utelukke at menneskelig

aktivitet tilknyttet transformatorstasjonen og kraftledningene vil kunne bidra til å øke sannsynligheten for at reinen unnviker områdene rundt stasjonen. Det er flere hytter i området ved den planlagte stasjonen i dag, samtidig som det er trafikk fra og til Kobbelv kraftverk. NVE vurderer derfor at det ikke vil bli en betydelig større aktivitet i området etter anleggsarbeidet er ferdig, men at aktiviteten foregår i et større område. Samlet sett vurderer NVE at den nye stasjonen vil medføre et permanent tap av potensielt beiteareal, men at virkningen av dette ikke vil være vesentlig når anleggsperioden er ferdig.

3.9 Vurdering av vannforurensing

Sørfold kommune påpeker i sin uttalelse at vann fra Kobbvatnet og Gjesdalsvassdraget benyttes i vannverk i området. Forurensning av vassdragene må unngås både i anleggsfasen og i driftsfasen. Statnett sier i kommentar til uttalelsen at de vil håndtere eventuell forurensing i anleggsfasen, mens det i forbindelse med detaljprosjekteringen er lagt inn flere tiltak for å hindre forurensing i driftsfasen. For å sikre god håndtering av forurensingsfaren vil NVE i en eventuell konsesjon sette vilkår om at MTA-planen inneholder beskrivelser av nødvendige tiltak og rutiner for å unngå forurensing av vassdrag.

3.10 Vurdering av veier, riggplasser og deponi

3.10.1 Veier

Statnett søker om flere permanente veianlegg. NVE vurderer at ny avkjøring inn til transformatorstasjonen, eventuell oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen og eventuell oppgradering av eksisterende vei til avkjørselen til transformatorstasjonen vil være nødvendige anlegg til bruk i bygging og drift av anleggene. I den grad de nye anleggene reduserer tilgang eller parkeringsmulighet for hytta sør for stasjonen, vurderer NVE at etablering av avkjøring vil være nødvendig. NVE vurderer at anleggene har små virkninger for allmenne og private interesser. Beredskapsforskriften setter krav om at transformatorstasjoner av denne størrelsen har permanent vei på utsiden av stasjonsgjerdet, og NVE regner derfor dette som en del av stasjonsanlegget. Statnett søker også om veier frem til endemastene sør og nord for stasjonsområdet, i tillegg til snuplasser ved disse mastene. NVE vurderer at disse veianleggene vil gjøre byggingen mer effektiv.

Statnett søker om midlertidig vei inn til stasjonen fra nord. NVE vurderer det som hensiktsmessig å beholde bærelaget, men etterfylle med stedegne masser for å redusere inngrep.

3.10.2 Riggplasser

Statnett søker om flere riggplasser i området ved transformatorstasjonen for bygging av selve stasjonen. I tillegg søkes det om riggplasser i forbindelse med bygging av ledningene, både i nærheten av stasjonen og ved mastepunktene ute i terrenget. NVE vurderer at riggplassene vil ha små virkninger. NVE i en eventuell konsesjon kunne sette vilkår at det skal utformes en MTA-plan. Beskrivelse av tilbakeføring og istandsetting av riggplasser følger av standardkravene til en MTA-plan og NVE vil derfor ikke sette spesifikke vilkår om dette.

3.10.3 Deponi og massetak

Statnetts søknad om å åpne eksisterende massedeponi fra utbyggingen av Kobbelv kraftverk er vurdert etter vassdragsreguleringsloven i brev fra NVE til Statnett og Statkraft av dagens dato, NVE ref. 200806649-15.

Statnett har også søkt om deponi inne på stasjonstomta, like sør for det inngjerdede området rundt selve stasjonen. Området er omkranset av skog og NVE vurderer at deponi i dette området vil ha små virkninger om deponiene blir revegetert på en god måte. NVE i en eventuell konsesjon kunne sette vilkår at det skal utformes en MTA-plan. Beskrivelse av tilbakeføring og istandsetting av deponier følger av standardkravene til en MTA-plan og NVE vil derfor ikke sette spesifikke vilkår om dette.

4 NVEs avveiinger, konklusjon og vedtak om søknad etter energiloven

NVE har i dette notatet redegjort for vurderingsgrunnlag og tekniske, økonomiske, samfunns- og miljømessige virkninger av Statnett og Nord-Salten Krafts planlagte anlegg.

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper de omsøkte prosjektene har for samfunnet som helhet. Det kan innvilges konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative, jf. energiloven § 1.

Det er kun noen virkninger av tiltaket som kan tallfestes og som kan omtales som prissatte virkninger (investeringskostnader, endringer i taps- og avbruddskostnader osv.). De aller fleste virkningene ved etablering av kraftoverføringsanlegg, er såkalt ikke-prissatte virkninger (virkninger for landskap, kulturmiljø, friluftsliv, bomiljø, naturmangfold osv.). Slike virkninger kan vanskelig tallfestes, og de samlede konsekvensene kan dermed heller ikke summeres opp til et positivt eller negativt resultat i kroner og øre. NVEs vurdering av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er derfor en faglig skjønnsvurdering.

4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger

NVE mener at tosidig innmating til Nord-Salten Krafts regionalnett vil redusere antallet kombinasjoner av feil som kan føre til svært langvarige avbrudd. NVE påpeker at den forventede forbruksøkningen i området forsterker behovet for tosidig forsyning og økt forsyningssikkerhet. Samtidig er det planlagt ny kraftproduksjon i området, uten at det er tilstrekkelig kapasitet i dagens regionalnett til å mate produksjonen inn på sentralnettet. NVE mener derfor at det er nødvendig med tiltak som bedrer forsyningssikkerheten i området.

NVE viser til at kombinasjonen av den planlagte Kobbvatnet transformatorstasjon og 132 kV Kobbvatnet–Gjerelvmø, vil gi tosidig innmating forsyning til området. Samtidig vil all ny planlagt produksjon kunne tilknyttes. Den nye stasjonen medfører at Statnett ikke må reinvestere i koblingsanlegget i den eksisterende stasjonen. NVE mener at omsøkte Kobbvatnet transformatorstasjon er en bedre teknisk og beredskapsmessig løsning enn tidligere konsesjonsgitte transformatorstasjon ved Kobbelv kraftverk på grunn av større plass og mindre skredfare.

En ny transformatorstasjon vil beslaglegge areal i et område som i dag består av skog. Samtidig vil det bygges flere nye ledninger inn til stasjonen, mens deler av dagens ledninger kan rives. Nærmeste bebyggelse til transformatorstasjonen er en hytte som ligger ca. 250 meter unna. Den nye 420 kV-ledningen vil gå ca. 100 meter fra ei hytte og ca. 130 meter fra en bolig. Det er ingen bebyggelse blir direkte berørt av nye tiltak, men nærområdet til stasjonen vil få et mer teknisk preg. Samlet mener

NVE at transformatorstasjonen vil være skånsomt plassert i terrenget og at de visuelle virkningene av stasjonen vil være små. NVE er positiv til uttesting av to master bygget med aluminium selv om disse potensielt kan være noe mer synlig på grunn av metallskinn. Det er viktig å skaffe erfaring med ulike materialer som kan medføre billigere og lettere master i fremtiden.

De omsøkte kraftledningstraseene vil berøre to viktige naturtyper. Naturtypen «bjørkeskog med høgstauder» vil etter NVEs vurdering ikke bli vesentlig berørt siden det er lite behov for å rydde naturskogen. NVE kan pålegge at eventuell nødvendig skogrydding skjer skånsomt av hensyn både til naturmangfoldet og visuelle virkninger. Ytterkanten av naturtypen «deltaområde» vil bli berørt av 66 kV-ledningen, men NVE vurderer at naturtypen i liten grad vil påvirkes. NVE vil sette vilkår om sikring at kantvegetasjonen langs Gjerelva.

Av hensyn til storfugl og hønehauk pålegger NVE at det skal kartlegges om områder for storfuglleik og kjente hekkeplasser for hønehauk er i bruk. Anleggsarbeid skal så langt det lar seg gjøre ivareta hensynet til storfuglleik og hekkende hønehauk.

Området der de nye anleggene er vår og høstbeite for Stajggo-Håbmer reinbeitedistrikt, men berører ingen viktige funksjonsområder. NVE vurderer at støy, transport og aktivitet vil medføre at reinen holder seg borte fra området i perioden når arbeidene pågår. NVE vurderer at det er hensiktsmessig med et vilkår om at det i en MTA-plan skal beskrives særskilte behov og muligheter for å tilpasse anleggsvirksomheten til reindriftens bruk av områdene der anleggsarbeidet foregår. NVE vurderer at stasjonen vil medføre et permanent tap av beiteareal, men at tapet begrenser seg til stasjonstomten og et begrenset område rundt.

Nord-Salten Kraft har søkt om flere traséalternativer for ledningen fra Gjerelvmo transformatorstasjon til Kobbvatnet. NVE mener at de to alternative ledningstraseene ikke vil ha vesentlige negative virkninger og vurderer at det korteste alternativet, 1.0, er å foretrekke.

Vilkåret om hensyn til storfugl og hønehauk samt vilkåret om hensynet til reindrift vil inngå i konsesjonene til både Statnett og Nord-Salten Kraft. NVE mener det er hensiktsmessig at MTA-plenene er samordnet på disse to punktene.

Under er en oppsummering av virkninger for allmenne miljø- og arealbruksinteresser av de omsøkte tiltakene:

Vurderingskriterier	Fordeler/nytte	Ulemper/kostnad
Investeringskostnader		270 MNOK
Reduserte tapskostnader	35 MNOK	
Reduserte avbruddskostnader	5 MNOK	
Forsyningssikkerhet utover avbruddskostnader	Tosidig forsyning til Nord-Salten Krafts forsyningsområde	
Fornybar produksjon	50 MNOK	
Spart reinvestering i Kobbelv stasjon i 2040	70 MNOK	
Visuelle virkninger		Små visuelle virkninger

Friluftsliv		Påvirker ikke direkte mye brukte friluftsområder, men vil være godt synlig fra topper rundt Kobbvatnet.
Kulturminner		Påvirker ikke kjente automatisk fredede kulturminner
Naturmangfold		Små inngrep i to viktige naturtyper. Mulig bortfall av leikområde for storfugl.
Bebyggelse		Nærområdet for hytter og boliger får mer teknisk preg, men ikke direkte innsyn fra bebyggelse eller veier.
Arealbeslag		Ca. 27 dekar inngjerdet areal
Reindrift		Unnvikelse i anleggsfasen og arealbeslag i driftsfasen

4.2 NVEs vedtak

4.2.1 Anleggskonsesjon Statnett SF

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til Statnett SF å bygge og drive følgende elektriske anlegg, ref. NVE 201700437-24:

Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive ny Kobbvatnet transformatorstasjon bestående av:

- En transformator med ytelse 120 MVA og omsetning 420/66(132) kV
- Utendørs 420 kV koblingsanlegg med fire bryterfelt med dobbel samleskinne
- Utendørs 132kV koblingsanlegg med ett bryterfelt
- Nødvendige høyspentanlegg
- Bygningsmasse bestående av én transformatorcelle, kontrollhus med grunnflate på ca. 450 m² og lager/garasje med grunnflate på ca. 150 m², samt mindre bygninger inne på stasjonsområdet.
- Permanente veianlegg ved transformatorstasjonen: herunder avkjøring fra veien til Tverrelvdalen og vei inn til transformatorstasjon, oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen, og mulig oppgradering av eksisterende vei opp til avkjørselen til transformatorstasjonen (ca. 170 meter) og veier med sнопlasser ved endemaster sør og nord for stasjonsområdet.
- To deponier med areal ca. 7 og 10 dekar inne på tomta for transformatorstasjonen

420 kV Salten transformatorstasjon – Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

En ca. 42 km lang luftledning fra Salten transformatorstasjon til Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (dulpex Grackle) og to toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 60 spesial. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål, unntatt to mastepunkter der det kan bygges i aluminium.
- Glassisolatorer.

420 kV Kobbelv kraftverk – Kobbvatnet transformatorstasjon, Sørfold kommune

En ca. 1,7 km lang luftledning fra Kobbelv kraftverk til Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (duplex Grackle) og toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 53. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål, men kan bygges med mast i aluminium ved mastepunkt 103 og 105.
- Glassisolatorer.

420 kV Kobbvatnet transformatorstasjon – Ofoten transformatorstasjon, Ballangen, Hamarøy, Narvik, Sørfold og Tysfjord kommuner

En ca. 104 km lang luftledning fra Kobbvatnet transformatorstasjon med nominell spenning 420 kV og tverrsnitt minimum tilsvarende 1×3×2 FeAl 380 (duplex Grackle) og toppliner med tverrsnitt minimum FeAl 53. Ledningen skal være bygget med:

- Portalmaster i stål
- Glassisolatorer
- Over Hellemofjorden skal ledningen være utført med en ekstra faseline. Fjordspennene over Hellemofjorden og Mannfjorden er utført uten toppliner.

I konsesjonen settes det vilkår om at det skal utformes en MTA-plan med flere spesifiserte punkter som planen skal omtale, herunder hensyn til reindrift. I tillegg er det satt vilkår om frist for riving av eksisterende ledningsanlegg.

4.2.2 Vedtak om åpning av deponier tilhørende Statkraft AS

I medhold av vassdragsreguleringsloven og gjeldende konsesjon for Kobbelv kraftverk gir NVE tillatelse til Statnett SF på vegne av Statkraft AS, for å åpne eksisterende deponier tilhørende Kobbelv kraftverk for uttak av masser for bruk på transformatorstasjonstomta, se vedtak av dagens dato, NVE ref. 200806649-15.

4.2.3 Anleggskonsesjon Nord-Salten Kraft AS

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til Nord-Salten Kraft AS å bygge og drive følgende elektriske anlegg, ref. NVE 201702013-9:

132 kV Gjerelvmo –Kobbvatnet

En ca. 0,4 km lang luftledning fra Gjerelvmo transformatorstasjon til Kobbvatnet transformatorstasjon, med nominell spenning 132 kV og tverrsnitt med minimum strømføringsevne tilsvarende 1×3×1 FeAl 185.

- Ledningen skal bygges etter traséalternativ 1.0, som vist på vedlagt kart.
- Ledningen bygges med H-master med trestolper eller eventuelt tilsvarende komposittmaster, travers i stål eller aluminium og komposittisulatorer.
- Ledningen skal bygges med gjennomgående jordline.
- Ledningen vil inntil videre drives på 66 kV.

Gjerelvmo transformatorstasjon

- En transformator med ytelse 20 MVA og omsetning 66 (132)/22 kV
- Petersenspole med spenning 66 (132) kV og ytelse 100A
- Innendørs 132 kV GIS koblingsanlegg med tre bryterfelt
- Nødvendige høyspenningsanlegg
- Kontrollbygg med grunnflate ca. 240 m²

I konsesjonen settes det vilkår om utforming av en MTA-plan, med flere spesifiserte punkter som planen skal omtale, herunder hensyn til reindrift.

5 NVEs vurdering av søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

5.1 Hjemmel

Statnett og Nord-Salten Kraft har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene.

Fem eiendommer, med totalt tolv registrerte grunneiere vil bli berørt av tiltakene som NVE meddeler Statnett konsesjon for. Tre eiendommer, med totalt fem registrerte grunneiere vil bli berørt av tiltakene

som NVE meddeler Nord-Salten Kraft konsesjon for. Samtlige eiendommer blir berørt av tiltakene som Statnett er meddelt konsesjon for.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statnett søker om ekspropriasjon til eiendomsrett for følgende arealer:

- Tomt for Kobbvatnet transformatorstasjon. Tomtearealet inneholder også permanente veier, endemaster for kraftledning, riggplasser og deponier.

Statnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Kraftledningsgater*

Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør normalt en ca. 40 meter bred trasé for luftledning på 420 kV. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette gjelder blant annet rettigheter til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og lednings-/stasjonsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei fram til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransport av tømmer som hugges i traseen, nødvendig transport som følge av riving av eksisterende ledninger og uttransport av gammelt materiell. Bruksretten gjelder også landing med helikopter.

- *Permanente veianlegg*

Mulig oppgradering av krysset mellom veien til Kobbelv kraftverk og veien til Tverrelvdalen, og mulig oppgradering av eksisterende vei opp til avkjørselen til transformatorstasjonen (ca. 170 meter).

- *Midlertidige veianlegg*

Rett til å etablere midlertidige veier.

- *Riggplasser/baseplasser*

Rett til å etablere midlertidige riggplasser/ baseplasser.

Nord-Salten Kraft søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Kraftledningsgaten*

Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. For luftledninger på 132 kV vil klausuleringsbeltet normalt utgjøre ca. 30 meter. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraséen. Bruksretten gjelder også for uttransportering av tømmer som hugges i tilknytning til anlegget, og rett til å lande med helikopter.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Statnett og Nord-Salten Kraft har søkt om ekspropriasjon for alle traséalternativer det er søkt om konsesjon til. Det vil være disse løsningene som til sammen skal vurderes ved den interesseavveining som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon. Det vil videre være den løsning det er gitt konsesjon for som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

5.3.1 *Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitte anlegg og alternative løsninger*

Vurderinger av virkninger for konsesjonsgitte anlegg og alternative løsninger, er beskrevet i kap. 3.

5.3.2 *Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade*

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet, sammen med reduserte energitap og avbruddskostnader avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter oreigningslova § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statnett og Nord-Salten Kraft har søkt om. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon til Statnett (ref. NVE 201700437-25) og Nord-Salten Kraft (ref. NVE 201702013-10).

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Statnett og Nord-Salten Kraft forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

5.5 Forhåndstiltredelse

Statnett og Nord-Salten Kraft søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Oreigningslova

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter oreigningslova § 2 nr. 19 er kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngå i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for

eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er også unntatt fra byggesaksdelen i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke Statnett eller Nord-Salten Kraft søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Vedlegg B – beskrivelse av alternative systemløsninger

Alternativ 0: Reinvestering i eksisterende Kobbelv stasjon

Alternativ 0 innebærer følgende tiltak i eksisterende Kobbelv stasjon:

- Reinvestering av kontroll- og hjelpeanlegg i 2020. Inkluderer separat kontrollanlegg for Statnett i eksisterende bygningsmasse som Statkraft eier.
- Hovedrevisjon av GIS-anlegget i 2020
- Reinvestering i GIS-anlegget i 2040

Alternativ 0 løser kun reinvesteringsbehovet i Kobbelv stasjon. Alternativet medfører at ny produksjon ikke kan tilknyttes, og at dagens problemer knyttet til forsyningssikkerhet og produksjonsbegrensninger videreføres.

Alternativ 1: Utvide eksisterende Kobbelv stasjon

Alternativ 1 er allerede konsesjonsgitt og innebærer følgende tiltak:

- Nødvendige reinvesteringer i eksisterende Kobbelv stasjon som oppgitt i alternativ 0.
- Utvidelse av eksisterende Kobbelv stasjon med 66(132)/420 kV transformering
- Nødvendige tiltak knyttet til rassikring av eksisterende Kobbelv stasjon.
- Utvidelse av eksisterende Gjerelvmo stasjon.
- Ny 66(132) kV ledning mellom Gjerelvmo stasjon og Kobbelv stasjon.

Alternativ 1 løser alle behov. Alternativet medfører at all ny produksjon kan tilknyttes, og at dagens problemer knyttet til forsyningssikkerhet og produksjonsbegrensninger løses. Reinvestering, utvidelse og rassikring av løser også problemer knyttet til eksisterende Kobbelv stasjon.

Alternativ 2a: Ny Kobbvatnet stasjon med transformering

Alternativ 2a er Statnetts foretrukket løsning og konsesjonssøkte alternativ. Alternativet innebærer følgende tiltak:

- Ny Kobbvatnet stasjon med 66(132)/420 kV transformering.
- Ny 420 kV ledning mellom eksisterende Kobbelv til ny Kobbvatnet stasjon.
- Utvidelse av eksisterende Gjerelvmo stasjon.
- Ny 66(132) kV ledning mellom Gjerelvmo stasjon og ny Kobbvatnet stasjon.

Alternativ 2a løser alle behov. Alternativet medfører at all ny produksjon kan tilknyttes, og at dagens problemer knyttet til forsyningssikkerhet og produksjonsbegrensninger løses. Ny Kobbvatnet stasjon løser også reinvesteringsbehovet i eksisterende Kobbelv stasjon.

Alternativ 2b: Ny Kobbvatnet stasjon uten transformering

Alternativ 2b innebærer følgende tiltak:

- Ny Kobbvatnet stasjon uten transformering til regionalnettet.
- Ny 420 kV ledning mellom eksisterende Kobbelv til ny Kobbvatnet stasjon.

Alternativ 2b løser kun reinvesteringsbehovet i Kobbelv stasjon ved å etablere ny Kobbvatnet stasjon. Alternativet medfører at ny produksjon ikke kan tilknyttes, og at dagens problemer knyttet til forsyningssikkerhet og produksjonsbegrensninger videreføres. Man har fortsatt mulighet til å etablere transformering på et senere tidspunkt.

Alternativ 3: Ny 132 kV Vassmo-Kjøpsvik

Alternativ 3 innebærer følgende tiltak:

- Nødvendige reinvesteringer i eksisterende Kobbelv stasjon som oppgitt i alternativ 0.
- Ny 132 kV ledning mellom Vassmo og Kjøpsvik (21 km luftledning og 15 km sjøkabel).

Alternativ 3 løser reinvesteringsbehovet i Kobbelv stasjon samt delvis problemene knyttet til forsyningssikkerhet og produksjonsbegrensning. Alternativ 3 innebærer at alle tre fjordspennene mellom Vassmo og Kjøpsvik erstattes med en sammenhengende 15 km lang sjøkabel. Det er usikkert hvorvidt alternativet medfører at all ny produksjon kan tilknyttes. Årsaken er at et konsesjonsgitt vindkraftverk i Sørfjord har fått reservert all ledig kapasitet på 132 kV Kjøpsvik-Ballangen. For å tilknytte all ny produksjon må Kjøpsvik-Ballangen oppgraderes til en ekstrakostnad på omtrent 150–200 MNOK, ifølge konsesjonssøknaden.